

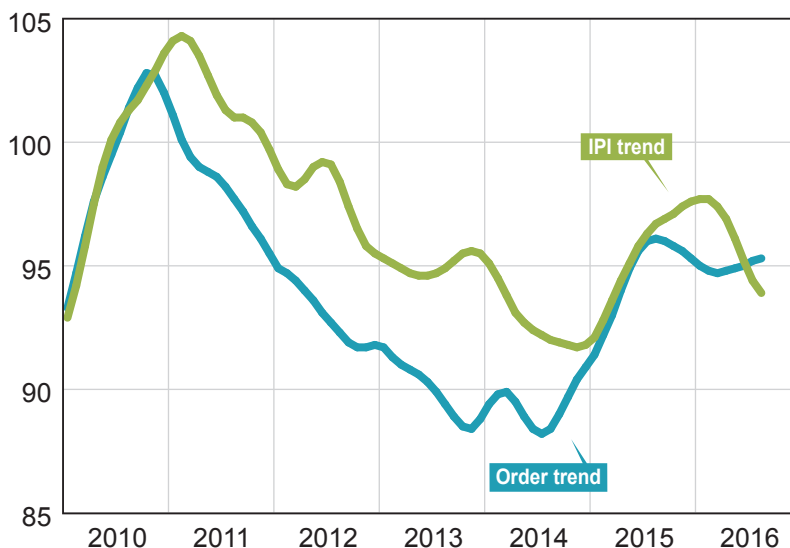
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Industrin bromsar in

Industrins produktion och ordergång

Index 2010=100, trendskattning

■ Handelsnettot åter positivt
Sid 7

■ Inflationstakten sjönk
Sid 14

I fokus:
**Industrin
i ett bransch-
perspektiv**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	"I fokus".....	12
Industri.....	4	Priser.....	14
Utrikeshandel.....	6	Arbetsmarknad.....	15
Handel, konsumtion och tjänster.....	7	Finansmarknad.....	17
Byggmarknad.....	11	Internationell utblick.....	19
Näringsliv.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22

KONJUNKTURLÄGET

Konjunktturen rör sig sidledes

Den senaste makrostatistiken har varit blandad med både stora uppgångar och stora nedgångar. Den övergripande bilden är att riktningen på konjunktturen är mer eller mindre sidledes för närvarande. Tillväxten i ekonomin var måttlig både första och andra kvartalet i år och en fullständig bild över utvecklingen tredje kvartalet är ännu inte klar. Endast inom vissa datakategorier finns komplett månadsstatistik för hela kvartalet men hittills har statistiken visat en relativt måttlig utveckling även tredje kvartalet. I slutet av november publiceras BNP-utfallet för detta kvartal.

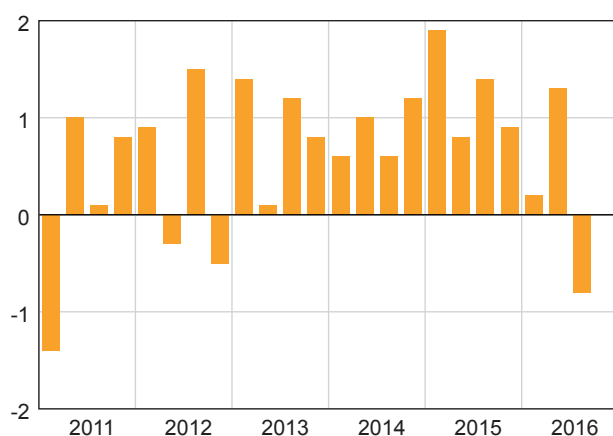
Otydlig trend för indikatorer

Efterfrågan på varuexporten har dämpats något under året men efter det rekordstora underskottet i augusti stärktes handelsnettot betydligt i september. Sveriges ekonomi är väldigt beroende av handeln med omvärlden och där utgör även tjänstehandeln en betydande del. Tjänsteexporten hade en svag utveckling första kvartalet i år men återhämtades något andra kvartalet. Det saknas dock ännu uppgifter om utvecklingen under tredje kvartalet.

Efterfrågan på den inhemska marknaden har också mattats av jämfört med hur det såg ut under fjolåret. Hushållskonsumtionen har närmast planat ut enligt SCB:s månadsindikator och statistiken över detaljhandeln visar en svagare försäljning tredje kvartalet än kvartalet innan. Det var första kvartalet med negativ utveckling sedan fjärde kvartalet 2012.

Detaljhandelns försäljning

Procentuell förändring jämfört med föregående kvartal, säsongrensad

Produktionssiffrorna har varit skakiga under sommarmånaderna med stora upp- och nedgångar men trenden för industrin har åter vänt ned samtidigt som tillväxten inom tjänstebranscherna dämpats. Byggbranschen har fortsatt en starkt uppåtgående trend men står för en betydligt mindre andel av BNP än industrin och tjänstenäringsarna.

God utveckling på arbetsmarknaden

Den svenska arbetsmarknaden fortsätter dock att stärkas. Sysselsättningen har fortsatt att öka men däremot har uppgången för sysselsättningsgraden, andelen sysselsatta i förhållande till befolkningen, planat ut under året till följd av den stora befolkningsökningen. De senaste månaderna visar även en svag minskning för sysselsättningsgraden.

Arbetslösheten har dock fortsatt ned där säsongsgrensade och utjämnade data för september visade att 6,9 procent av arbetskraften var arbetslösa. Det är ungefär 1 procentenhet lägre än för två år sedan. Utmaningen framöver gäller framförallt matchningen på arbetsmarknaden där det råder arbetskraftsbrist inom ett antal branscher, främst på tjänstesidan, och ett ökat antal arbetslösa med lägre utbildningsnivå.

Det svänger om industrin

Efter en uppgång i juli sjönk åter produktionen inom industrin i augusti. Utvecklingen på månadsbasis är väldigt ryckig och speciellt gäller det sommarmånaderna. Trenden är dock svag och indikerar inte något lyft för industrin utan snarare en fortsatt nedgång även tredje kvartalet efter det mycket svaga andra kvartalet. Orderingången visade dessutom en ännu större nedgång än produktionen i augusti och ger ingen signal om kraftiga produktionslyft kommande månader.

Även tjänsteproduktionen var svag i augusti och minskade jämfört med juli. För den totala tjänsteproduktionen pekar trenden för närvarande på mycket svag tillväxt. Den tidigare starka uppgången för motorfordonshandeln har stannat av men branscher som hotell- och restaurang, telekommunikation och företagstjänster uppvisar fortsatt en positiv trend.

Nedgång för inflationen

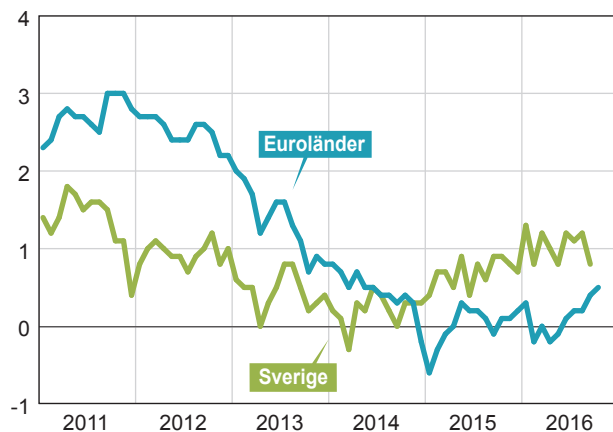
Efter en uppåtgående trend tidigare under året har inflationsuppgången stannat av något de senaste månaderna. Inflationstakten sjönk i september då den årliga förändringen av KPI uppmättes till 0,9 procent. KPI ökade jämfört med augusti men ökningen var mindre än motsvarande period i fjol vilket ledde till att inflationstakten gick ner. Även den underliggande inflationen, KPI med fast ränta,

sjönk i motsvarande grad och var i september 1,2 procent.

Sverige har fortfarande högre inflationstakt än de flesta andra europeiska länder men skillnaden minskar. I september steg inflationstakten i euroländerna till 0,4 procent enligt måttet HIKP där Sverige noterade en HIKP-inflation endast 0,4 procentenheter högre. Det var den lägsta skillnaden mot euroländerna sedan juni i fjol.

Inflationstakt

HIKP, procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Källa: Eurostat

Det svenska inflationsutfallet var svagare än marknadsanalytikerna räknat med och ledde genast till diskussioner om att Riksbanken kommer tvingas till en ännu expansivare penningpolitik för att åter få fart på inflationen.

Riksbanken beslutade dock att lämna reporäntan oförändrad vid det penningpolitiska mötet i slutet av oktober. Däremot justerades räntebanan så att en första räntehöjning nu planeras till början av 2018 istället för andra halvåret 2017. Sannolikheten för att räntan sänks ännu lägre än -0,50 procent har dock ökat något enligt Riksbanksdirektionen. Stödköpen av statsobligationer lämnades oförändrade denna gång men enligt Riksbanken finns en beredskap att förlänga stödköpen vid nästa penningpolitiska möte som hålls i december.

Positiva konjunktursignaler

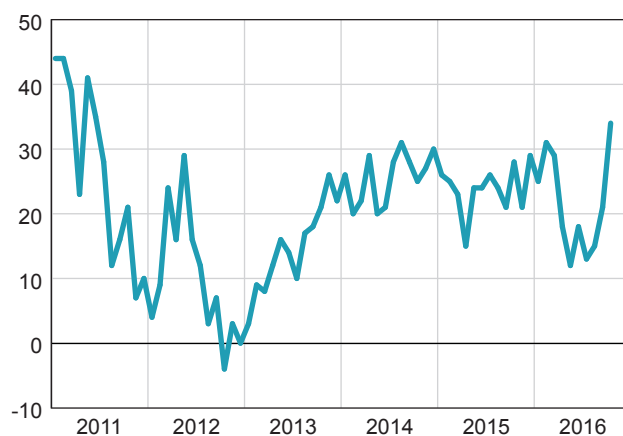
Tendensundersökningarna visar för närvarande en klart ljusare bild över konjunkturen än vad makrostatistiken ger. I både september och oktober har konjunkturbarometern signalerat en positiv konjunkturutveckling framöver och såväl hushållen som näringslivet bidrar till uppgången. Konfidensindikatorerna för samtliga huvudbranscher inom näringslivet är nu starkare än normalt och för byggbranschen är läget mycket starkare än normalt.

I oktober var det framförallt industrin och hushållen som drog upp barometerindikatorn. Konfidensindikatorerna, som baseras både på utfall och på prognoser, steg mycket till följd av en ökad optimism om framtiden. Inom industrin höjdes produktionsplanerna markant och noterade det högsta nettotalet på drygt fem år. Nettotalet beskriver skillnaden mellan den andel av företagen som tror på ökad

produktion på tre månaders sikt och andelen som tror på minskad produktion. Hushållens bedömning om den egna ekonomin steg samtidigt till den högsta nivån sedan 2007.

Industrins produktionsplaner

Säsongrensade nettotalet

Källa: Konjunkturinstitutet

Inköpschefsindex bekräftar den positiva bilden. Tjänstesektorn ligger stabilt en bit över normalläge och index för industrin växte rejält i både september och oktober. Såväl produktionen som sysselsättningen steg markant och bidrog till att lyfta totala inköpschefsindex till den högsta noteringen på över fem år.

Även i övriga EU har konjunkturbarometern varit övervägande positiva den senaste tiden. Efter en uppgång i september steg barometern i oktober till den högsta noteringen sedan december i fjol för både EU och euroländerna. Av de stora länderna hade Spanien, Tyskland och Italien de tydligaste uppgångarna.

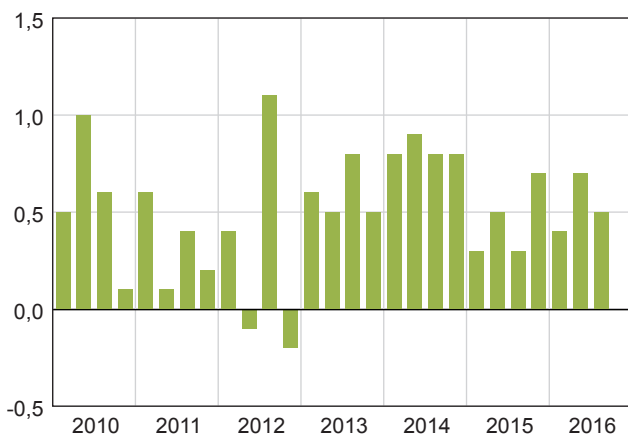
Hygglig brittisk tillväxt

Den senaste veckan har de första preliminära beräkningarna av BNP för tredje kvartalet kommit för ett antal länder och områden.

De preliminära siffrorna för tredje kvartalets BNP-utveckling i Storbritannien visade en tillväxt på 0,5 procent jämfört med föregående kvartal och 2,3 procent jämfört med motsvarande kvartal i fjol. Det var första kvartalet efter "Brexit-omröstningen" och visar att den brittiska ekonomin än så länge klarat sig relativt väl. Den stora frågan gäller dock hur det blir när väl förhandlingarna om utträde kommer igång och när det faktiska utträdet ur EU kommer att ske. Den brittiska exporten har på senare tid gynnats av den kraftiga nedgången för pundet. Enligt den senaste arbetsmarknadsstatistiken syns inte heller någon nedgång på den brittiska arbetsmarknaden. Arbetslösheten, som ligger strax under 5 procent, är den lägsta på elva år.

BNP Storbritannien

Procentuell förändring från föregående kvartal, säsongrensat

Källa: ONS

Eurostats första BNP-estimat visade att den måttliga uppgången i såväl EU som eurozonen fortsatte även tredje kvartalet. Euroländerna noterade preliminärt en BNP-tillväxt på 0,3 procent jämfört med föregående kvartal. Det var exakt samma tillväxttakt som andra kvartalet. I årstakt växte BNP med 1,6 procent, även det samma takt som kvartalet innan.

Ökad tillväxt i USA

USA har också publicerat preliminära BNP-beräkningar för tredje kvartalet och det var något mer positivt än kvartalet innan. Uppräknat till årstakt enligt amerikansk praxis steg BNP med 2,9 procent vilket motsvarar en kvartalstakt på 0,7 procent. Det var den högsta kvartalstillväxten på tre år men kommer efter tre relativt svaga kvartal.

Kommande vecka riktas allt fokus mot det amerikanska presidentvalet. Vem av Hillary Clinton eller Donald Trump som vinner valet kan få stor betydelse för utvecklingen av världsekonomin, inte minst då det gäller världshandelns utveckling.

I Kina visade nationalräkenskaperna att ekonomin växte med 6,7 procent tredje kvartalet jämfört med motsvarande kvartal i fjol. Det var helt enligt analytikernas förväntningar och var samma tillväxttakt som andra kvartalet.

INDUSTRI

Det råder en tudelad bild över den svenska industrin för närvarande. Tittar man på den senaste statistikskörden över utfallen av exempelvis produktion och ordergång så ser läget inte direkt positivt ut. I augusti var det stora produktionsnedgångar inom industrin och även ordergången föll kraftigt på såväl hemmamarknad som exportmarknad. Enskilda månadssiffror bör tolkas med viss försiktighet och det gäller särskilt sommarmånaderna. Nedgången i augusti följde på ganska stora uppgångar i juli men trots det är trenden för närvarande svag. Trenden för produktionen är negativ och den tidigare uppåtgående trenden för ordergången är nu i det närmaste uttraderad.

Tittar man på den månadsvisa konjunkturbarometern så framträder en annan bild. Konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin hade en nedåtgående trend från januari till augusti i år och sjönk något under det historiska genomsnittet. Därefter har indikatorn stigit i både september och oktober och befinner sig nu en bit över normalnivå. Den främsta orsaken till uppgången är att produktionsplanerna höjts.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: augusti 2016

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

Sini Kilpeläinen

Industriproduktionen minskade i augusti

Den svenska industriproduktionen minskade på både månads- och årsbasis i augusti 2016, efter att ha ökat under juli månad. I augusti sågs en minskning med 4,1 procent jämfört med juli 2016 i kalenderkorrigerade och säsongrensade tal.

Det är framförallt kalenderkorrigeringen som har en negativ effekt på statistiken. I okorrigerade siffror är augusti i år till och med marginellt högre än motsvarande månad föregående år. Relationen mellan juli och augusti är också lik tidigare år med en ökad produktion i augusti jämfört med juli i okorrigerade siffror. Däremot innehöll augusti i år 23 arbetsdagar medan augusti i fjol endast innehöll 21 arbetsdagar. Detta gör att kalenderkorrigeringen pressar ner indexet. Även säsongrensningen pressar ner indexet, men denna effekt är lika stark som tidigare år. Förklaringen till att augusti visade negativ utveckling ligger alltså i de extra arbetsdagarna som inte gett tillräckligt stark effekt på den okorrigerade produktionen. Statistiken för augusti bör dock tolkas med viss försiktighet på grund av att det som sommarmånad förekommer semesteruttag.

Industriproduktion

Förändring i procent

	aug 16/ jul 16	jun-aug 16/ mar-maj 16	aug 16/ aug 15	jan-aug 16/ jan-aug 15
Hela industrin	-4	-3	-5	2
Trävaruindustri, ej möbler	-6	-1	-9	7
Massa och papper	1	0	-1	0
Grafisk industri	-6	9	3	-3
Kemisk industri o läkem.	0	-9	4	-5
Stål- och metallverk	0	2	6	12
Metallvaruindustri	-22	0	-15	-1
Elektronikindustri	14	-2	3	1
Maskinindustri	-2	0	-5	-1
Industri för motorfordon	-17	-8	-12	22

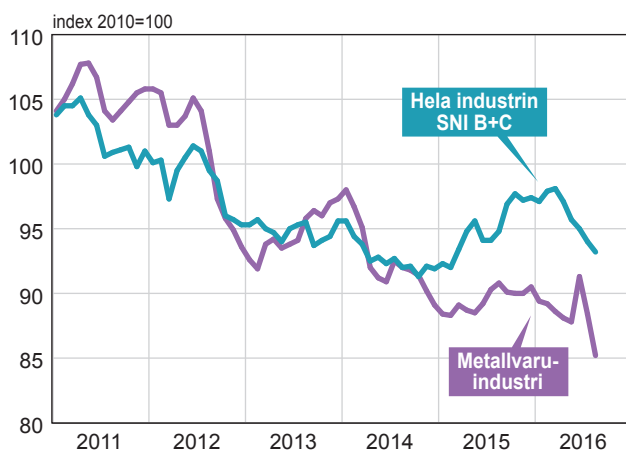
Alla industrins huvudgrupper redovisade en nedgång i augusti jämfört med föregående månad efter säsongrensning och kalenderkorrigerering. Den största minskningen stod industrin för insatsvaror för med en nedgång på 5,7 procent. Jämfört med motsvarande månad föregående år uppvisade en majoritet av huvudgrupperna en nedgång där industrin för energirelaterade insatsvaror uppvisade

den största minskningen med 16,4 procent efter kalenderkorrigering.

Även en majoritet av delbranscherna uppvisade en nedgång eller relativt svaga uppgångar. Den största produktionsminskningen uppstod inom metallvaruindustrin där den säsongrensade månadsutvecklingen visade en nedgång på 21,6 procent. Den starkaste månadsutvecklingen återfanns inom elektronikvaruindustrin som ökade produktionen med 13,8 procent.

Industriproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Fortsatt negativ tremånadersjämförelse

Under den senaste tremånadersperioden (juni–augusti) minskade den totala industrin med 3,2 procent jämfört med föregående tremånadersperiod (mars–maj). Alla industrins huvudgrupper uppvisade en nedgång, där industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror stod för den allra största minskningen på 6,1 procent. Aggregatet kemisk industri och läkemedelsindustri var den delbransch som uppvisade den största minskningen jämfört med föregående tremånadersperiod med 8,8 procent, men även motorfordonsindustrin bidrog starkt till nedgången. Dessa två delbranscher är de med störst vikt för den totala industrin vilket kan förklara en stor del av nedgången för aktuell tremånadersperiod. Nedgången för motorfordon följer dock efter en mycket starkt utveckling under andra halvan av 2015 och inledningen av 2016.

Akkumulerad årsutveckling fortsatt positiv

Den totala industrins årsutveckling var negativ i augusti jämfört med motsvarande månad föregående år och minskade med 5 procent efter kalenderkorrigering. En klar majoritet av delbranscherna uppvisade en nedgång, varav industrin för stenkolsprodukter redovisade den största nedgången med 16,5 procent jämfört med augusti 2015. Även branscherna annan transportmedelsindustri samt industrin för metallvaror bidrog starkt till den negativa årsutvecklingen och dessa har ett större bidrag till den totala nedgången på grund av höga förädlingsandelar. En positiv årsutveckling återfanns inom industrin för stål- och metallverk med en uppgång på 5,9 procent samt hos kemisk industri och läkemedelsindustri med 4,4 procent. Trots att

årsutvecklingen jämfört med augusti förra året är negativ så är fortfarande den totala ackumulerade årsutvecklingen (förändring mellan månaderna januari–augusti i år jämfört med motsvarande period i fjol) positiv.

Industrins orderingång

Senaste uppgift: augusti 2016

Källa: SCB:s orderingång och omsättningsstatistik

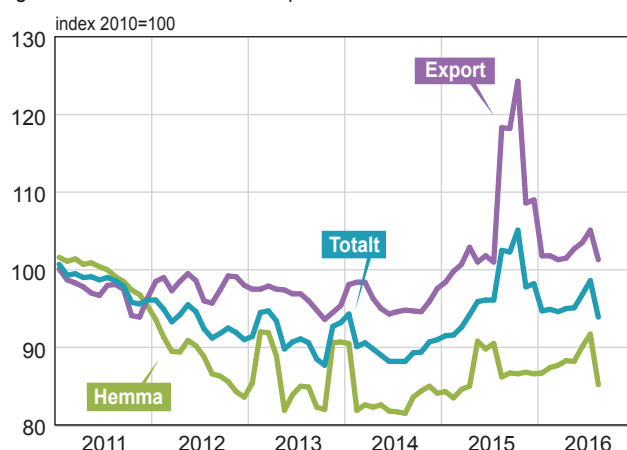
Kristina Frändén

Industrins orderingång minskade

Industrins orderingång minskade i augusti med 9,8 procent jämfört med föregående månad. Hemmamarknaden minskade med 11,6 procent medan order från exportmarknaden sjönk med 7,2 procent. En klar majoritet av branscherna minskade jämfört med juli månad i säsongrensade och kalenderkorrigerade tal, där industrin för elapparatur uppvisade den största minskningen med 18,3 procent. Elektronikvaruindustrin var en av de fåtal delbranscher som uppvisade en positiv förändring, och stod för den största ökningen med 7,4 procent jämfört med föregående månad. I okorrigerade tal syns dock en uppgång för de flesta delbranscher. Vid jämförelse av de olika indexserierna syns att både kalenderkorrigeringen och säsongrensningen bidrar till att trycka ner indextalen. Jämfört med augusti 2015 innehöll augusti i år två fler arbetsdagar vilket gör att indextalen minskar efter kalenderkorrigering. Säsongrensningen bidrog ytterligare till att sänka indextalen, då det normalt sett syns en ökning från juli till augusti, men i år var ökningen mindre än förväntat.

Industrins orderingång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Samtliga industrins huvudgrupper backade på månadsbasis efter säsongrensning och kalenderkorrigering, där den största nedgången återfanns inom industrin för insatsvaror som minskade med 11,3 procent. Den relativt stora nedgången skall dock tolkas i ljuset av att det i juli månad var den största uppgången på ett år. Det är framförallt på hemmamarknaden som nedgången syns, med 16,3 procent, medan motsvarande siffra för exportmarknaden är en minskning med 7,2 procent. På årsbasis hade en klar

majoritet av huvudgrupperna en nedgång efter kalenderkorrigerig. Industrin för energirelaterade insatsvaror stod för den största nedgången med 13,8 procent, där det största tappet återfanns på exportmarknaden som sjönk med 25,9 procent. Industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror var den enda delbranschen som uppvisade en ökning, dock en marginell sådan på 0,5 procent där framförallt exportmarknaden bidrog till ökningen.

Positiv tremånadersutveckling för totala industrin

Den senaste tremånadersperioden, juni–augusti, var orderingången positiv för den totala marknaden och ökade med 0,6 procent jämfört med föregående tremånadersperiod, mars–maj. Den totala uppgången har sitt ursprung från exportmarknaden, där uppgången var 1,9 procent jämfört med föregående tremånadersperiod. På hemmamarknaden syntes däremot en minskning för aktuell tremånadersperiod, med en nedgång på 1,2 procent i säsongrensade och kalenderkorrigerade tal. Annan transportmedelsindustri gick särskilt starkt under tremånadersperioden med en total uppgång på 19,5 procent, medan industrin för elapparatur uppvisade den största minskningen med 12,4 procent.

Orderingång och omsättning

Förändring i procent

	aug 16/ jul 16	jun–aug 16/ mar–maj 16	aug 16/ aug 15
Orderingång			
Hemmamarknad	–12	–1	–7
Exportmarknad	–7	2	–5
Totalt	–10	1	–6
Omsättning			
Hemmamarknad	–9	–2	–8
Exportmarknad	–4	0	–3
Totalt	–7	–1	–6

Motorfordonsindustrin backar på årsbasis

Även på årsbasis minskade en majoritet av delbranscherna, där annan transportmedelsindustri och motorfordonsindustrin uppvisade de största nedgångarna. På den totala marknaden minskade annan transportmedelsindustri med strax under 19 procent, det bör dock finnas i åtanke att branschen till sin natur är en av de mer volatila branscherna. Även motorfordonsindustrin backade kraftigt med nästan 14 procent efter kalenderkorrigerig. Motorfordonsindustrin hade dock en stark augustimånad föregående år vilket innebär att årets resultat inte är nivåmässigt utmärkande svagt utan snarare en följd av tidigare uppgång. Den bransch som däremot hade den starkaste årsutvecklingen var stål- och metallverk, med en uppgång på drygt 12 procent på den totala marknaden, med liknande uppgång på både hemma- och exportmarknaden. Den ackumulerade årsutvecklingen var positiv jämfört med motsvarande period föregående år, med en uppgång på cirka 1 procent på den totala marknaden.

UTRIKESHANDEL

Handelsöverskott i september

Efter ett stort underskott i augusti var exporten av varor åter igen högre än importen och ett överskott på drygt 3 miljarder redovisades i september. Handeln med EU-länderna uppvisade ett underskott medan handeln med resten av världen uppvisade ett överskott. Under perioden januari till september i år minskade värdet av varuexporten med 1 procent medan värdet av varuimporten ökade med 1 procent jämfört med motsvarande period 2015. Värdet av importen för denna tidsperiod var närmare 3 miljarder kronor högre än exportvärdet.

KI:s konjunkturbarmeter indikerar en ökning av exportorderingången de senaste månaderna men utvecklingen är svagare än normalt. Framöver spår företagen att orderingången från exportmarknaden kommer att öka i högre takt.

Varuexport, varuområden

Varuområde	Värde mkr		Andel %	Förändr 16/15 %
	2016 jan–aug	2015 jan–aug		
Skogsvaror	82 677	85 250	10,9	–3
- Trävaror	17 268	18 091	2,3	–5
- Papper	49 102	50 020	6,5	–2
Mineralvaror	71 529	75 766	9,4	–6
- Järnmalm	8 669	9 006	1,1	–4
- Järn och stål	32 469	34 708	4,3	–6
Kemivaror	104 206	108 198	13,7	–4
- Läkemedel	44 103	47 522	5,8	–7
Energivaror	43 121	54 490	5,7	–21
Verkstadsvaror	348 034	342 041	45,8	2
- Maskiner	116 336	121 916	15,3	–5
- Elektrovaror	86 518	90 370	11,4	–4
- Vägfordon	97 046	82 117	12,8	18
Övriga varor	110 065	107 097	14,5	3
- Livsmedel	52 171	48 292	6,9	8
Totalt	759 632	772 841	100,0	–2

Varuimport, varuområden

Varuområde	Värde mkr		Andel %	Förändr 16/15 %
	2016 jan–aug	2015 jan–aug		
Skogsvaror	21 757	21 226	2,8	3
Mineralvaror	52 857	56 086	6,9	–6
- Järn och stål	22 124	22 845	2,9	–3
Kemivaror	98 327	98 113	12,8	0
- Läkemedel	25 259	22 216	3,3	14
Energivaror	65 057	78 319	8,5	–17
- Råolja	30 072	41 690	3,9	–28
- Oljeprodukter	27 574	29 199	3,6	–6
Verkstadsvaror	340 433	324 702	44,4	5
- Maskiner	79 582	79 688	10,4	0
- Elektrovaror	118 410	115 206	15,5	3
- Vägfordon	92 343	80 397	12,1	15
- Instrument, optiska varor	19 202	18 967	2,5	1
Övriga varor	187 458	178 695	24,5	5
- Livsmedel	90 845	85 274	11,9	7
Totalt	765 889	757 141	100,0	1

Handelsnetto

Senaste uppgift: september 2016

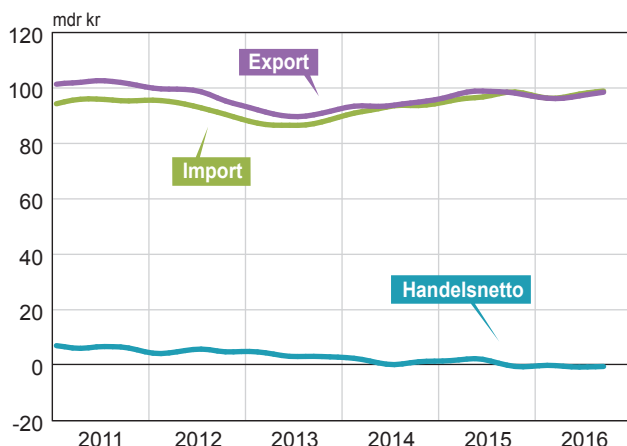
Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot 3,2 miljarder kronor i september

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 3,2 miljarder kronor under september 2016 enligt preliminära beräkningar. För september 2015 var det ett överskott på 2,1 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

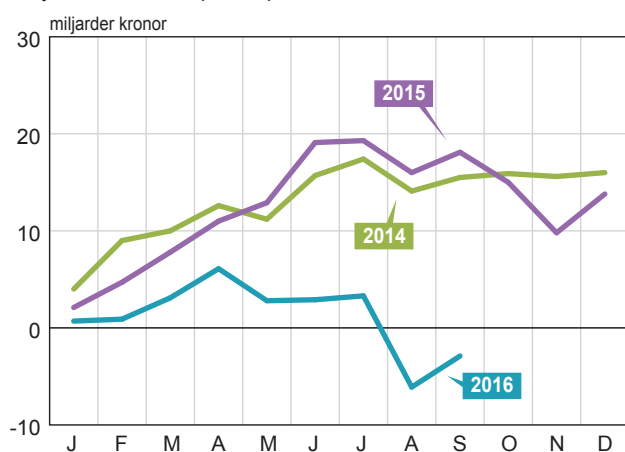
Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend. Miljarder kronor

Varuexportens värde under september uppgick till 107,7 miljarder kronor och varuimporten till 104,5 miljarder. Varuexporten har därmed ökat i värde med 2 procent, medan varuimporten har ökat i värde med 1 procent jämfört med september 2015. Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 15,1 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 11,9 miljarder.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början. Miljarder kronor. Löpande priser

Antalet vardagar i september 2016 var detsamma som september 2015. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett underskott på 0,4 miljarder kronor för september 2016 och ett underskott på 0,5 miljarder kronor för augusti 2016. För juli 2016 var motsvarande värde ett underskott på 0,6 miljarder kronor.

Hittills under året har värdet för varuexporten minskat med 1 procent, medan varuimporten har ökat med 1 procent jämfört med motsvarande period förra året. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 867,5 miljarder kronor och varuimportvärdet till 870,4 miljarder. Handelsnettot för januari–september 2016 gav därmed ett underskott på 2,9 miljarder kronor. För motsvarande månader ett år tidigare noterades ett överskott på 18,1 miljarder kronor.

HANDEL, KONSUMTION OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: september 2016

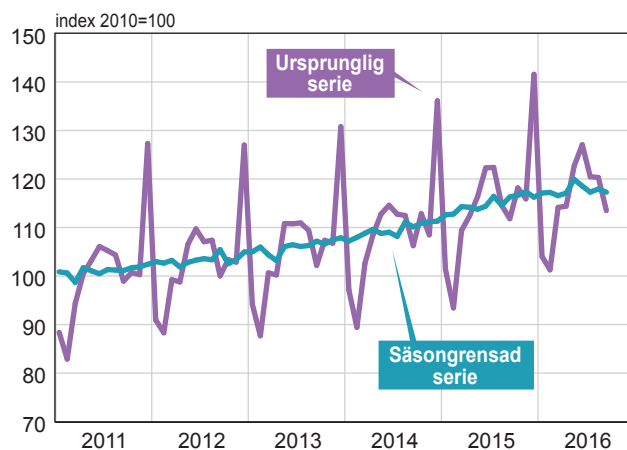
Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

Minskad försäljning i september

Försäljningen inom detaljhandeln steg i augusti, men i september var det återigen dags för en nedgång då handeln minskade med 0,6 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. I år har tillväxten inom detaljhandeln varit betydligt svagare än förra året och försäljningen ligger i princip på samma nivå som den gjorde i början av året. Man bör dock ha i åtanke att tillväxten inom detaljhandeln har varit väldigt stark under flera år och trots att handeln minskar på månadsbasis så är försäljningsvolymerna på en betydligt högre nivå idag än de var för några år sedan. Tremånadersjämförelsen visar att utvecklingen inom branschen sett över några månader är svagt nedåtgående. Försäljningen under det tredje kvartalet, var 0,9 procent lägre än under andra kvartalet.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

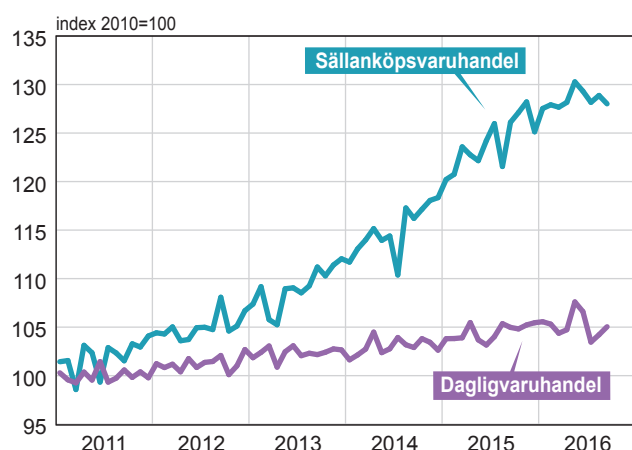
Dagligvaruhandeln och sällanköpshandeln utvecklades i olika riktningar i september. Medan försäljningen inom sällanköpshandeln minskade med 0,7 procent, säsongrensat och jämfört med i augusti så ökade dagligvaruhandeln med 0,8 procent.

Svag ökning i årstakt

Den totala detaljhandeln steg i september med 0,6 procent jämfört med samma månad förra året, kalenderkorrigerat och mätt i fasta priser. Det är tillsammans med juli den lägsta årstaktsutvecklingen hittills i år och en bra bit under genomsnittet hittills för 2016. Sällanköpsvaruhandeln ökade med 1 procent jämfört med motsvarande månad förra året, vilket är en ovanligt låg siffra för den delbranschen. Tillväxten inom dagligvaruhandeln var ännu lägre, 0,1 procent, och hade det inte varit för Systembolagets försäljning som ökade kraftigt hade siffran varit negativ eftersom livsmedelshandeln sjönk.

Branschuppdelad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

I september var det för ovanlighetens skull fler branscher inom sällanköpsvaruhandeln som noterade minskad försäljning än ökad. Allra sämst gick det för skohandeln som backade med hela 15 procent jämfört med samma månad i fjol. Innan detta bakslag hade skohandeln haft några månader i följd med hygglig utveckling, efter att branschen kämpat med sviktande försäljning i princip hela 2015. Även klädhandeln hade det tufft i september och minskade sin försäljning med 7 procent jämfört med i fjol. En annan stor bransch som redovisade negativa utvecklingstal var järn- och bygghandeln som tidigare i år haft en god utveckling. Ytterligare ett antal branscher såsom sport- och fritidshandeln samt leksakshandeln noterade också lägre försäljning än förra året. En bransch som tvärtom utvecklas väldigt starkt för närvarande är glasögon och annan optik som ökade sin försäljning med 15 procent i september. Handeln med heminredning visade i likhet med i augusti en övertygande utveckling i september och även bok- och pappershandeln ökade försäljningen rejält.

Minskad klädförsäljning hittills i år

Hittills i år har försäljningen i den totala detaljhandeln varit 2,9 procent högre än motsvarande månader i fjol. Dagligvaruhandeln har stigit med 0,9 procent medan sällanköpsvaruhandeln har ökat med 4,4 procent. Optikerna har haft den klart mest gynnsamma utvecklingen hittills i år med 11 procent högre försäljning än förra året. Andra branscher som haft en stabil tillväxt på över 5 procent är apoteken, bok- och pappershandeln samt järn- och bygg-

handeln. Elektronikhandeln har, mätt i fasta priser, visat en stark tillväxt, men till följd av prissänkningar är utvecklingen i löpande priser i princip oförändrad. Några branscher, däribland färghandeln och klädhandeln, har minskat sin försäljning jämfört med motsvarande månader förra året.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	sep 2016	jan–sep 2016
Dagligvaruhandel	0,1	0,9
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	0,1	1,0
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	0,0	0,4
Sällanköpsvaruhandel	1,0	4,4
därav:		
Klädhandel	-7,3	-2,5
Skohandel	-14,5	-1,6
Möbelhandel	-1,1	3,5
Elektronikhandel	7,7	9,7
Järn- och bygghandel	-2,8	5,3
Färghandel	-3,7	-4,1
Bokhandel	7,6	5,7
Guldsmedshandel	-1,4	4,4
Sport- o fritidshandel	-3,3	1,0
Postorderhandel	9,4	15,4
Totalt detaljhandel	0,6	2,9

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: augusti 2016

Källa: Hushållens konsumtionsindikator

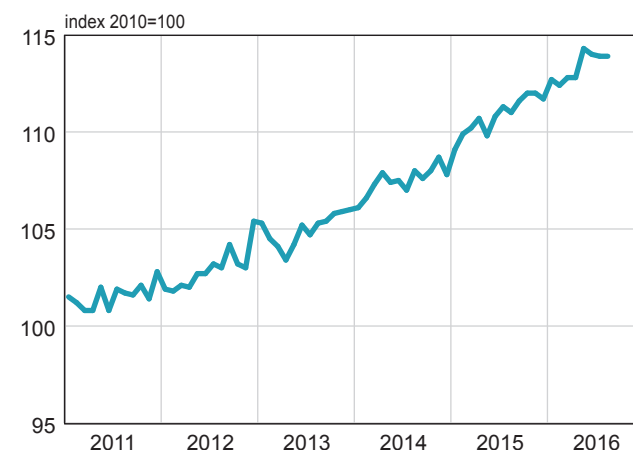
Jenny Nyberg

Hushållskonsumtionen oförändrad i augusti

Efter en svag start på andra halvåret 2016 där hushållens konsumtionsutgifter minskade i juli var konsumtionen oförändrad i augusti, säsongrensat och jämfört med månaderna innan.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Den långsiktiga trenden för hushållskonsumtionen är dock fortsatt svagt positiv. Mellan juli och augusti visade trendskattningen en månatlig uppgång på 0,1 procent. Utvecklingen är även positiv sett ur ett tremånadersperspektiv. Under perioden juni–augusti steg hushållskonsumtionen med 0,6 procent, korrigerat för säsongsvariationer och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	aug 2016	jan–aug 2016
Detaljhandel, mest livsmedel	–0,3	0,9
Beklädnadshandel	2,8	–2,1
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	1,3	2,0
Möbler, inredning m.m.	16,1	5,0
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	2,0	5,1
Post- och telekommunikation	5,0	3,4
Rekreation och kultur	3,0	4,2
Hotell och restaurang	7,5	5,4
Övriga varor och tjänster	1,2	0,7
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	2,6	2,8

Ökad tillväxt på årsbasis

I augusti var den kalenderkorrigerade konsumtionsvolymen 2,6 procent högre än motsvarande månad året innan. Det betyder att den årliga tillväxttakten legat mellan 2 och 4 procent under hela året. Möbler och heminredning hade den högsta tillväxten med en uppgång på 16,1 procent. Hotell- och restaurangbesök gick också bra och gav ett betydande bidrag till uppgången i hushållskonsumtionen.

Under 2016 har hushållskonsumtionen utvecklats väl och konsumtionsvolymen har ökat med 2,8 procent jämfört med motsvarande period 2015. Transporter och motorfordonshandel bidrog starkt med en ökning på drygt 5 procent medan konsumtion i form av restaurang- och cafébesök eller hotellvistelser och annan övernattningsservice steg med drygt 5 procent. Svagast gick beklädnadshandeln som minskade med drygt 2 procent.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: september 2016

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

Nedgången återhämtad

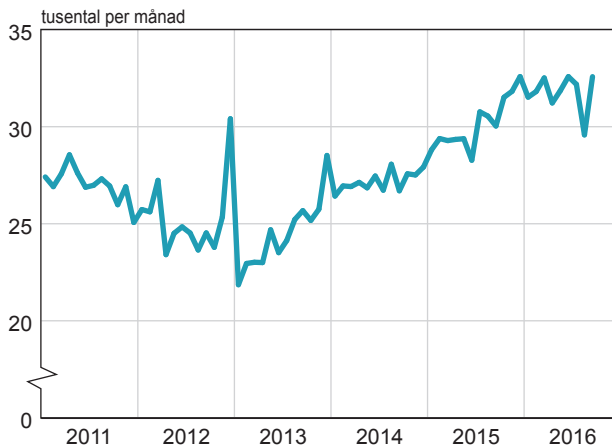
Den kraftiga nedgången för personbilsregistreringarna från juli till augusti återhämtades i september. I säsongrensade tal är nyregistreringarna därmed tillbaka i nivå med toppnoteringen i juni. Den långsiktiga trenden, som har dämpats under 2016 efter en mycket stark utveckling i slutet av fjolåret, fortsatte därmed marginellt uppåt ungefär i linje med utvecklingen det senaste halvåret.

Trots återhämtningen under den senaste månaden har utvecklingen för nyregistreringarna dämpats sett över det senaste kvartalet. Under tredje kvartalet minskade

personbilsregistreringarna med 1,4 procent säsongrensade och jämfört med kvartalet innan. Det innebär att nyregistreringarna sammantaget har minskat svagt under samtliga tre kvartal under 2016 vilket visar att personbilsmarknaden har mättats på en hög nivå.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Nyregistreringarna i september var dock betydligt fler än under samma månad året innan. Antalet nyregistrerade personbilar uppgick till 33 570 vilket var 8,1 procent fler än samma månad året innan. Ackumulerat under året har också antalet nyregistreringar varit betydligt fler än under motsvarande period året innan med en uppgång på 8,4 procent.

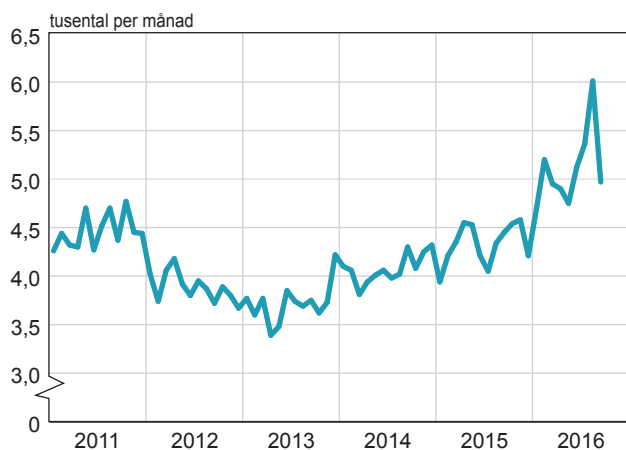
Nedåttrekyl för lastbilsregistreringarna

Lastbilsregistreringarna minskade kraftigt från augusti till september, säsongrensade, efter att ha ökat mycket starkt under de tre föregående månaderna. Nyregistreringarna ligger därmed ungefär i nivå med april, innan uppgången, och får ses som en normalisering efter den höga noteringen i augusti. Nyregistreringarna för lastbilar uppvisar periodvis stora variationer men antalet nyregistreringar i september låg 6 procent högre än vid inledningen av året. Den långsiktiga trendskattningen kan ge en god vägledning om utvecklingen i perioder med slagig utveckling. Trenden dämpades något under september men fortsatte visa på en positiv utveckling.

Trots nedgången under september har den starka uppgången under sommaren dragit upp utvecklingen under det senaste kvartalet. Jämfört med kvartalet innan steg lastbilsregistreringarna med knappt 11 procent tredje kvartalet i säsongrensade tal. Mätt i årstakt steg också lastbilsregistreringarna med 11 procent under september, jämfört med samma månad i fjol.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: augusti 2016

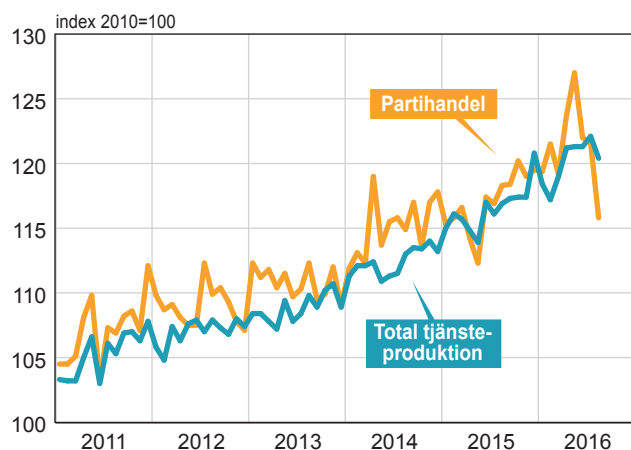
Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Tjänsteproduktionen vände nedåt

Produktionsvolymen inom tjänstesektorn minskade i augusti och var 1,4 procent lägre än i juli. Det var därmed första gången sedan februari i år som produktionsvolymen minskade.

Tjänsteproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden

Nedgången inom tjänsteproduktionen var bred och samtliga produkttaggregat förutom hotell- och restaurangverksamhet, datakonsultverksamhet samt företagstjänster minskade. Den största minskningen stod partihandeln för som sjönk med 4,7 procent och branschen fortsatte därmed att minska för tredje månaden i rad. Även motorfordonshandeln vände nedåt och minskade med 4,1 procent i augusti, vilket var den största minskningen sedan början av 2013. Efter två starka månader vände branschen för kultur, nöje och fritid nedåt och minskade med 3,1 procent. Även fastighetsverksamhet sjönk efter två månader med tillväxt och minskade med 0,6 procent. Efter tre starka månader

minskade telekommunikation något och sjönk med 0,5 procent i augusti. Detaljhandeln fortsatte att utvecklas svagt och minskade för andra månaden i rad och sjönk med 0,3 procent i augusti. Tjänsteproduktionen inom datakonsultverksamhet steg med 3,2 procent och stod därmed för den största ökningen. Företagstjänster och restaurangverksamhet steg båda med 0,4 procent.

Tremånadersutvecklingen mattas av

Tjänsteproduktionen under perioden juni till augusti var 0,7 procent högre än tjänsteproduktionen under mars till maj. Det är något lägre än den genomsnittliga tremånadersutvecklingen på 1,2 procent hittills i år. Den starka tillväxten under mars och april i referensperioden påverkar dock utvecklingstalen negativt. Samtliga tjänstenäringsgrupper bidrog förutom motorhandeln och partihandeln som minskade med 0,2 respektive 2,8 procent. Den största produktionsökningen skedde inom telekommunikation som steg med drygt 3 procent. Även hälso- och sjukvårdstjänster samt kultur, nöje och fritid ökade relativt mycket med produktionsuppgångar på 2,9 respektive 2,5 procent. Övriga näringsgrenar uppvisade modest tillväxt med ökningarna under 2,5 procent.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	aug 2016	jan-aug 2016
Motorhandel	4,7	10,2
Partihandel	-2,3	4,7
Detaljhandel	3,3	3,0
Transport och magasinering	-0,3	0,4
Hotell och restaurang	6,7	5,7
Telekommunikation	6,1	1,1
Datakonsultverksamhet o.d.	0,7	1,5
Företagstjänster	3,9	5,1
Kultur, nöje och fritid	3,0	5,6
Total tjänstesektor	2,8	3,8

Avtagande positiv årstakt

Jämfört med augusti i fjol steg produktionen inom tjänstesektorn med 2,8 procent, kalenderkorrigerat. Tjänsteproduktionen fortsätter därmed att växa även om årstakten har dämpats något. Årstiltväxten var positiv för samtliga branschgrupper förutom transport och magasinering samt partihandeln som minskade med 0,3 respektive 2,3 procent i årstakt.

Den starkaste tillväxten jämfört med motsvarande månad i fjol noterades inom hälso- och sjukvårdstjänster som uppvisade en tillväxt på drygt 7 procent. Statistiken vittnar även om starka årstillväxter för hotell- och restaurangverksamhet, telekommunikation samt uthyrnings- och resetjänster som ökade med mer än 6 procent.

BYGGMARKNAD

Byggandet har ökat de senaste månaderna

Enligt konjunkturbarometern rapporterar företagen inom bygg- och anläggningsverksamhet att byggandet har ökat de senaste månaderna. Orderstockarna sägs ha vuxit och synen på orderstockarnas storlek i nuläget är betydligt mer positiv än normalt.

Antal anställda uppges ha ökat de senaste månaderna, men fortfarande rapporterar en majoritet av företagen att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ökat byggande.

Andelen företag inom bygg- och anläggningsverksamhet som anger att de höjt anbudspriserna är något högre än andelen som redovisar prissänkningar. Ungefär åtta av tio företag redovisar dock oförändrade priser.

Byggföretagens förväntningar på orderstockar och byggande de närmaste tre månaderna är fortsatt optimistiska och anställningsplanerna signalerar om ökad sysselsättning. Optimismen är stark även om utsikterna på byggmarknaden på ett års sikt.

Byggindustrin aviserar sammantaget höjda anbudspriser på tre månaders sikt.

Byggbkostnader

Senaste uppgift: september 2016

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Augusti–september 2016 +0,1 procent

Mellan augusti och september 2016 gick Faktorprisindex upp med 0,1 procent. Entreprenörernas kostnader ökade också med 0,1 procent.

Byggmaterialkostnader ökade med 0,3 procent. Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft gick upp med 0,1 procent. Övriga grupper var oförändrade. Störst prisökning bland Byggmaterialkostnaderna i september hade trävaror som gick upp med 1,0 procent. De flesta byggmaterialgrupper ökade något. Golvmaterial sjönk med 0,1 procent. Armeringsstål, målning och vita varor var alla oförändrade. Byggherrekostnader gick ned med 0,1 procent. Det beror på sänkta räntekostnader.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	sep 16/avg 16	sep 16/sep 15
Entreprenadkostnader	0,1	2,5
Byggmaterial	0,3	2,4
Löner	0,0	2,4
Maskiner	0,0	1,2
Transporter, drivmedel, elkraft	0,1	2,9
Omkostnader	0,0	3,0
Byggherrekostnader	-0,1	-0,9
Total byggbkostnad	0,1	1,9

September 2015–september 2016 +1,9 procent

Mellan september 2015 och september 2016 gick Faktorprisindex upp med 1,9 procent. Entreprenörernas kostnader steg med 2,5 procent. Det beror på att alla kostnadslag gick

upp något. Omkostnader höjdes med 3,0 procent. Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft ökade med 2,9 procent. Byggmaterial och Löner gick upp med 2,4 procent vardera. Maskiner steg med 1,2 procent.

Det Byggmaterial som ökade mest var armeringsstål som gick upp med 11,5 procent. Järn och stål gick upp med 6,2 procent. Även alla övriga byggmaterialgrupper steg. Byggherrekostnaderna gick ned med 0,9 procent på årsbasis. Det beror på sänkta räntekostnader med 11,9 procent.

NÄRINGSLEV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: augusti 2016

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

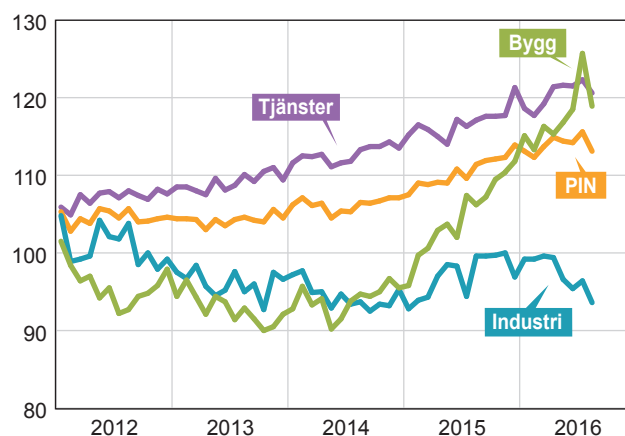
Jenny Nyberg

Minskad produktion i augusti

Efter en positiv utveckling i juli vände produktionen inom näringslivet nedåt i augusti. Den totala produktionen inom näringslivet minskade med 2,1 procent i säsongrensade tal jämfört med föregående månad. Tjänstesektorn som minskade med 1,4 procent stod för det största bidraget till den totala nedgången. Även industriproduktionen och byggproduktionen minskade i augusti med 2,9 respektive 5,4 procent. Sommarmånaderna bör dock tolkas med extra försiktighet då uttag av semesterar spelar in och kan fördelas något olika på respektive månad olika år.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongrensade värden. Index 2010=100

Bygg ökade mest senaste tremånadersperioden

Produktionsnivån under perioden juni–augusti var oförändrad jämfört med perioden mars–maj. Tjänstesektorn som är den största delsektorn inom näringslivet ökade med 0,6 procent. Byggbranschen bidrog till uppgången med en produktionsökning på 4,2 procent. Industrin bromsade däremot uppgången inom näringslivet med en produktionsminskning på 3,5 procent, vilket sammantaget gav en nollutveckling för det totala näringslivet.

Industrin i ett branschperspektiv

Efter en längre period av svag utveckling för industrins orderingsgång tog efterfrågan fart andra halvåret 2014. Uppgången höll i sig ända till hösten 2015 då den åter vände nedåt. Trenden skiljer sig för närvarande mycket mellan olika delbranscher. Inom vissa branscher, exempelvis stål- och metallverk, har efterfrågan stigit markant.

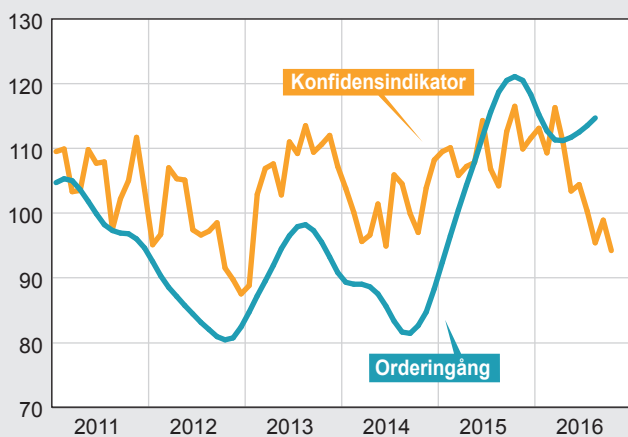
Motorfordonsindustri

Efter en fallande efterfrågan under andra hälften av 2013 påbörjades hösten 2014 en expansiv uppgångsperiod för orderingsgången inom motorfordonsindustrin. Både export- och hemmamarknaden bidrog till ökningen, även om det var efterfrågan från utlandet som utvecklades klart starkast. Bilar och övriga motorfordon tillhör Sveriges mest betydande exportvaror och är i hög grad beroende av den utländska efterfrågan, som växte kraftigt under denna period. Men även svenska hushåll, som överlag haft en gynnsam inkomstutveckling de senaste åren, ökade sin konsumtion av bilar väsentligt och var därmed delaktiga i uppgången. I slutet av 2015 började efterfrågan sjunka både från den inhemska och den utländska marknaden, men de senaste månaderna har orderingsgången åter tilltagit.

Motorfordonsindustri

Orderingsgång, trend. Index 2011=100

Konfidensindikator, säsongrensad. Medelvärde=100

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

Konjunkturinstitutets (KI:s) konfidensindikator för motorfordonsbranschen har sedan 2011 haft ett liknande mönster som orderstatistiken bortsett från de senaste månaderna då den har visat en betydligt större nedgång. Företagen uppger att såväl orderingsgången som produktionsvolymen har minskat kraftigt på sistone och även förväntningarna på produktionen framöver är mer pessimistiska. I oktober låg konfidensindikatorn något under det historiska genomsnittet.

Maskinindustri

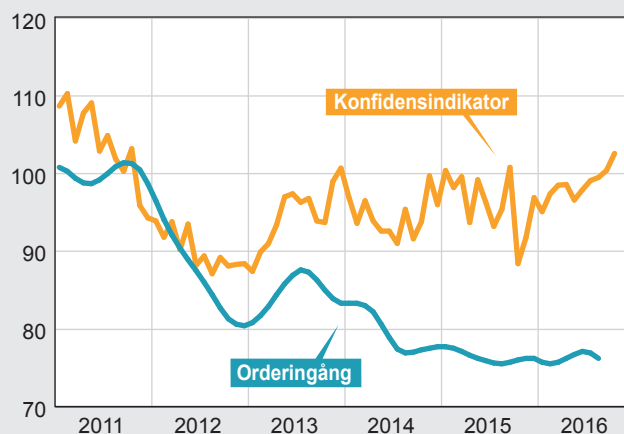
De senaste fem åren har varit tuffa för maskinindustrin. I slutet av 2011 inleddes en lång nedgångsperiod som, bortsett från en uppgångsfas första halvåret 2013, i stort

sett varade ända till mitten av 2015. Sedan dess har det endast varit små förändringar i den totala orderingsgången, som i nuläget ligger på en betydligt lägre nivå än 2011. Under en stor del av nedgångsperioden utvecklades hemmamarknaden svagare än exportmarknaden, men den inhemska efterfrågan har sedan mitten av 2014 haft en betydligt mer positiv utveckling än den utländska. För maskinindustrin är dock exportmarknaden avsevärt viktigare än hemmamarknaden så det är efterfrågan från utlandet som till övervägande del styr hur den totala orderingsgången utvecklas.

Maskinindustri

Orderingsgång, trend. Index 2011=100

Konfidensindikator, säsongrensad. Medelvärde=100

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

Konjunkturbarometerns konfidensindikator för maskinindustrin skiljer sig en del från orderingsgångsstatistiken, där indikatorn har visat en något mer positiv bild. Sedan inledningen av 2013 har konfidensindikatorn pendlat kring en relativt konstant nivå, fram till sommaren i år då stämningssläget förbättrades något. Indikatorn översteg det historiska genomsnittet i både september och oktober. Företagen är relativt nöjda med produktionsvolymen i nuläget och ser också framför sig att den kommer att öka kommande månader.

Stål- och metallverk

Mellan 2011 och början av 2013 var trenden nedåtgående för stål- och metallverken. Därefter har dock orderingsgången, bortsett från en kortvarig nedgångsperiod 2014, varit på uppgående. Sedan hösten 2014 har uppgången varit särskilt brant. En stor del av stål- och metallverkens produktion går på export så den utländska efterfrågan är särskilt viktig. Orderingsgången från utlandet har under hela uppgångsperioden utvecklats starkare än hemmamarknaden. Sett från 2011 är det bara det senaste året som orderingsgången från den inhemska marknaden har ökat och den ligger fortfarande på en lägre nivå idag än för fem år sedan. Orderingsgången från exportmarknaden, som också är mest betydelsefull för den totala marknaden,

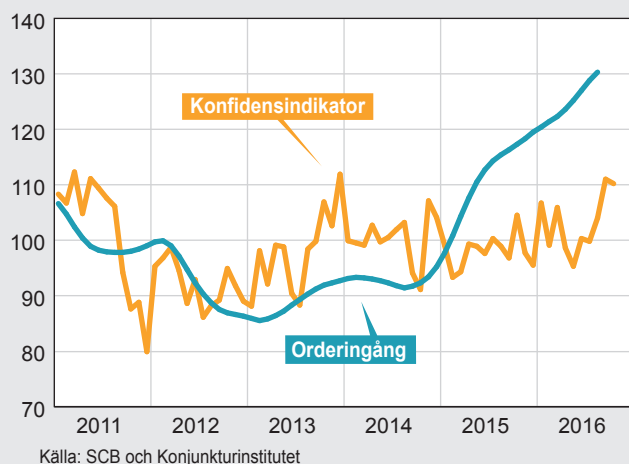
I FOKUS

är däremot på en avsevärt högre nivå än för fem år sedan. Troligen har den försvagade kronan bidragit positivt till den ökade efterfrågan från den utländska marknaden.

Stål- och metallverk

Orderingång, trend. Index 2011=100

Konfidensindikator, säsongrensad. Medelvärde=100

Konfidensindikatorn för stål- och metallindustrin visar inte samma expansiva utveckling de senaste åren som orderstatistiken gör utan har varierat mellan kortsiktiga upp- och nedgångar. Det senaste halvåret har dock indikatorn ökat månad för månad och indikerar att stämningsläget är klart starkare än normalt. Företagen är dock fortfarande relativt missnöjda med storleken på orderböckerna.

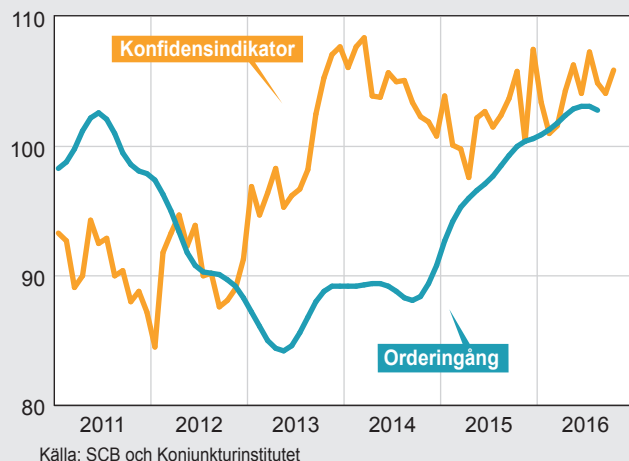
Trävaruindustri

I slutet av 2011 påbörjades en långvarig nedgång för trävaruindustrin som höll i sig till mitten av 2013 innan en återhämtning påbörjades. Efter en kort period av tillväxt gick det åter trögare för trävaruindustrin under första hälften av 2014, men i slutet av samma år började orderingången ta fart. Den uppåtgående trenden har hållit sig i stort sett sedan dess. Under fjolåret var det en stark orderingång från hemmamarknaden som drev tillväxten men i år är det uppgångar för exporten som ligger bakom.

Trävaruindustri

Orderingång, trend. Index 2011=100

Konfidensindikator, säsongrensad. Medelvärde=100

Konfidensindikatorn för trävaruindustrin i KI:s konjunkturbarometer förbättrades markant från slutet av 2012 till början av 2014. Därefter kom en liten dämpning men förutom en kort period i början av fjolåret har indikatorn hållit sig någorlunda stabilt en bit över det historiska snittet. Den långsiktiga trenden har sedan 2015 lutat svagt uppåt.

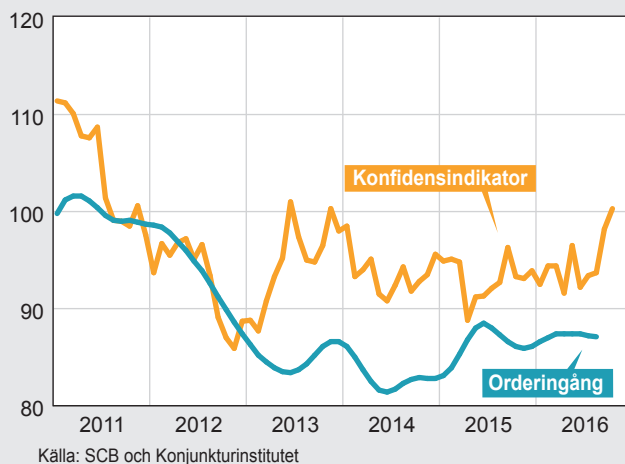
Metallvaruindustri

Efterfrågan inom metallvaruindustrin sjönk rejält 2012 och början av 2013 och har därefter i det närmaste stabiliserat sig på en lägre nivå. En liten uppgång skedde andra halvåret 2013 men denna uppgång blev kortvarig då orderingången sjönk på nytt i början av 2014. Även i början av 2015 kom ett litet uppsving som blev kortvarigt men sedan har trenden rört sig mest i sidled. Den stora anledningen till den dämpade trenden är en svag efterfrågan på hemmamarknaden. Exportutvecklingen tog fart betydligt första halvåret i fjol men då exporten utgör en mindre andel än order från hemmamarknaden så gav det inte något jättestort lyft för den totala ordertrenden. I början av det här året mattades exportorderingången något men de senaste månaderna har trenden åter vänt uppåt. Hemmamarknaden uppvisar däremot en omvänd utveckling där en viss uppgång i början av året vänt till en nedgång under sommaren.

Metallvaruindustri

Orderingång, trend. Index 2011=100

Konfidensindikator, säsongrensad. Medelvärde=100

Stämningsläget bland metallvaruföretagen försämrades kraftigt under 2011 och större delen av 2012. I slutet av 2012 vände dock utvecklingen upp något och den positiva utvecklingen höll i sig till inledningen av 2014. Då låg indikatorn kring det historiska genomsnittet men sedan försämrades stämningsläget och det är först under de senaste månaderna som konfidensindikatorn åter kommit tillbaka till ett normalläge. Den främsta anledningen till detta är förbättrade produktionsplaner men orderstocksomdömet har samtidigt blivit mindre negativt vilket också höjt konfidensindikatorn.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent

	aug 16/ jul 16 ¹⁾	jun–aug 16/ mar–maj 16 ¹⁾	aug 16/ aug 15 ²⁾
Industri inkl. energi	-2,9	-3,5	-6,2
Bygg	-5,4	4,2	11,9
Tjänster	-1,4	0,6	2,8
Totalt	-2,1	0,0	1,2

1) Säsongsrensad och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Uppgång jämfört med föregående år

Jämfört med augusti 2015 ökade näringslivets produktion i kalenderkorrigerade tal med 1,2 procent. Utvecklingen var starkast för byggproduktionen som ökade med dryga 12 procent. Tjänsteproduktionen bidrog dock mest till utvecklingen med en positiv utveckling på 2,8 procent medan industriproduktionen uppvisade en negativ utveckling på 6,2 procent jämfört med motsvarande månad i fjol.

PRISER**Konsumentpriser**

Senaste uppgift: september 2016

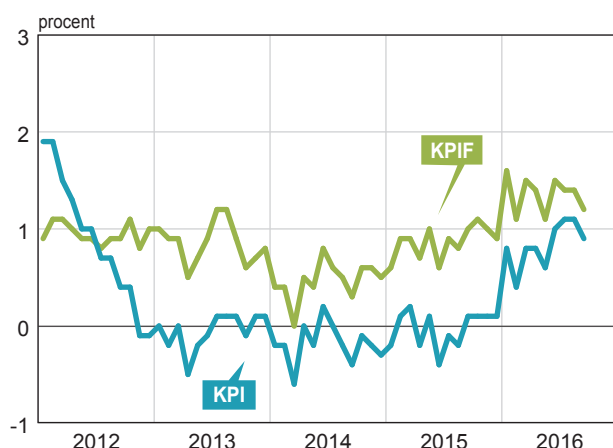
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Inflationstakten sjönk

Inflationstakten var 0,9 procent i september, vilket är en nedgång sedan augusti då den var 1,1 procent. Från augusti till september steg KPI med 0,2 procent. Under motsvarande period förra året steg dock KPI med 0,4 procent vilket förklarar att inflationstakten sjönk. Inflationstakten enligt KPI med fast ränta (KPIF) var 1,2 procent i september.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Priserna upp 0,9 procent senaste året

Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste 12 månaderna, var 0,9 procent i september.

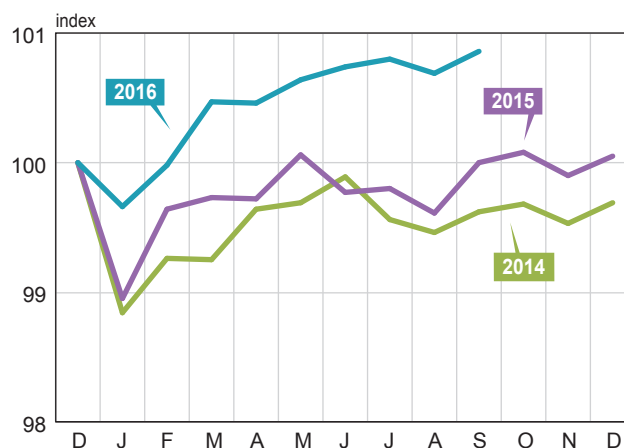
Till uppgången bidrog framförallt prishöjningar inom delindex för avskrivningar (8,6 procent), el (4,6 procent), kläder (3,4 procent), drift av fordon (3,1 procent) samt

restauranger (2,6 procent) med 0,2 procentenheter vardera. Ökningen inom delindex för avskrivningar påverkades främst av ändringar av ROT-avdraget.

Uppgången motverkades av lägre priser inom post och telekommunikationer (-5,1 procent) samt transporttjänster (-5,0 procent) som påverkade inflationstakten med 0,2 procentenheter vardera.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år=100

Klädpriserna steg i september

KPI steg med 0,2 procent från augusti till september. Till månadsförändringen bidrog prishöjningar på kläder (4,5 procent) med 0,2 procentenheter samt restauranger och logi (0,7 procent) med 0,1 procentenhet.

Kampanjpriser på grönsaker som gjort dem drygt 3 procent billigare än i augusti har motverkat uppgången med 0,1 procentenhet. Vidare har prissänkningar på tele-tjänster (-2,5 procent) samt transporttjänster (-2,3 procent) påverkat månadstakten med 0,1 procentenhet vardera.

Konsumentprisernas förändring

September 2016

	Förändring från Föregående månad	sep 2015	Bidrag till förändring sedan sep 2015 ¹⁾
Livsmedel och alkoholfria drycker	-0,5	0,1	0,0
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	1,2	0,0
Kläder och skor	4,3	3,4	0,2
Boende	0,2	1,8	0,5
Inventarier och hushållsvaror	0,2	-0,3	0,0
Hälso- och sjukvård	-0,1	0,3	0,0
Transport	-0,4	0,5	0,1
Post och telekommunikationer	-2,1	-5,1	-0,2
Rekreation och kultur	0,1	-0,1	0,0
Utbildning	-0,1	0,6	0,0
Restauranger och logi	0,7	2,6	0,2
Div varor och tjänster	0,0	2,3	0,1
KPI totalt	0,2	0,9	0,9

1) Procentenheter

Även den underliggande inflationstakten gick ner

Inflationstakten rensad för effekten av räntesatsförändringar enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta) var 1,2 procent i september. Det var något lägre än i augusti då den var 1,4 procent. Mellan augusti och september steg

KPIF med 0,2 procent. Under samma period förra året steg KPIF med 0,4 procent.

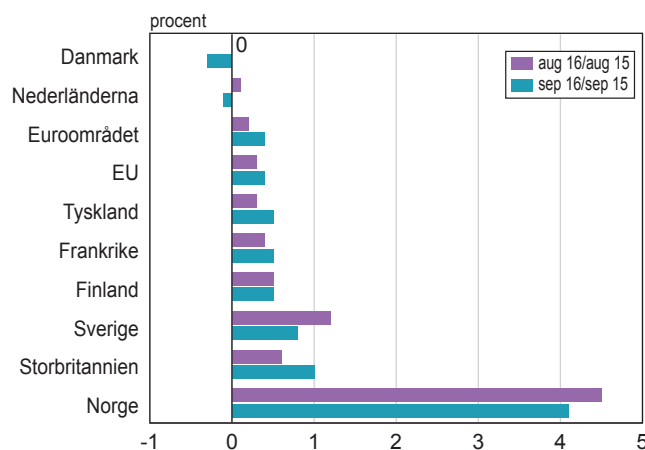
Inflationstakten enligt måttet KPIF exklusive energi var 1,0 procent i september. Från augusti till september steg KPIF exklusive energi med 0,2 procent. KPIF är ett av Riksbanken definierat mått på underliggande inflation som på uppdrag från Riksbanken beräknas av SCB.

Inflationen i EU lite högre än föregående månad

Harmoniserat index för konsumentpriser (HIKP) är ett inom EU jämförbart mått på inflation. Det finns vissa skillnader mellan HIKP och KPI. Beräkningarna görs på olika sätt och det är inte helt och hållet samma produkter som ingår i måtten. Framförallt exkluderas större delen av egnahemsägarnas boendekostnader samt bostadsrätter från HIKP. Att varukorgarna skiljer sig något åt innebär också en skillnad i produkternas relativa vikter, vilket kan ge vissa skillnader i utfall.

Inflationstakten i olika länder

EU-länder och Norge enligt HIKP

Inflationstakten enligt HIKP i Sverige var 0,8 procent i september jämfört med 1,2 procent i augusti. Från augusti till september steg HIKP med 0,2 procent. Under samma period förra året steg HIKP med 0,5 procent.

För EU-länderna samt för EMU-länderna var inflationstakten enligt HIKP 0,4 procent i september. Det var en liten uppgång jämfört med augusti då motsvarande inflationstakt var 0,3 procent för EU-länderna och 0,2 procent för EMU-länderna.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: september 2016

Källa: SCB:s producentprisindex

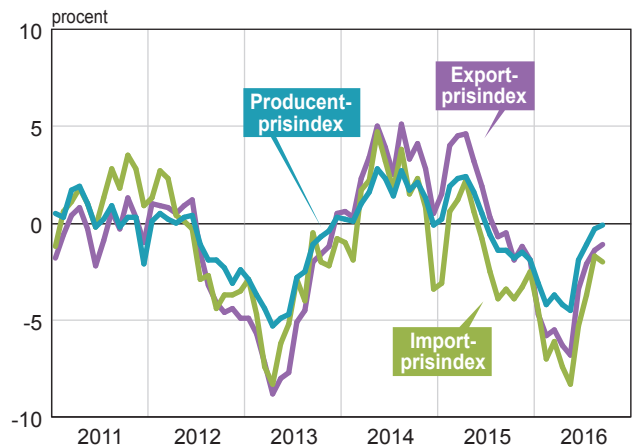
Producentpriserna sjönk i september

Producentpriserna totalt sjönk med 0,1 procent mellan augusti och september. Under samma period sjönk priserna på importmarknaden med 0,6 procent, på exportmarknaden med 0,2 procent. Priserna på hemmamarknaden var oförändrade under samma period.

Lägre priser på elektricitet bidrog till nedgången på hemmamarknaden för september. På exportmarknaden bidrog lägre priser på massa, papper och papp till nedgången. På importmarknaden bidrog främst lägre priser på råolja till nedgången.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, sjönk med 0,3 procent från augusti till september. Jämfört med september föregående år har priserna sjunkit med 0,5 procent.

Jämfört med september föregående år har producentpriserna totalt sjunkit med 0,1 procent. Under samma period sjönk priserna på importmarknaden med 2,0 procent och på exportmarknaden med 1,1 procent. På hemmamarknaden steg priserna med 0,9 procent.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: september 2016

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Pär Sandberg

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år var 4 916 000 i september 2016, icke säsongrensad, vilket var en ökning med 84 000 jämfört med september i fjol. Antalet arbetslösa uppgick till 317 000, vilket motsvarar en minskning med 31 000. Andelen arbetslösa minskade med 0,6 procentenheter till 6,1 procent. Antalet arbetade timmar var i genomsnitt 168,7 miljoner per vecka. Säsongrensade och utjämnade data visar på en minskning av sysselsättningsgraden och på en svag minskning av arbetslösheten som uppgick till 6,9 procent.

Personer i arbetskraften

Antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år uppgick till 5 233 000 i september 2016, icke säsongrensad. Det var

en ökning med 53 000 jämfört med samma månad föregående år. Antalet kvinnor i arbetskraften var 2 486 000 och antalet män ökade med 44 000 till 2 746 000. Det relativa arbetskraftstalet uppgick till 71,3 procent. Bland kvinnorna var arbetskraftstalet 68,8 procent och bland männen 73,8 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet personer i arbetskraften medan andelen visar på en minskning. Arbetskraften uppgick till 5 272 000, vilket motsvarar ett arbetskraftstal på 71,9 procent.

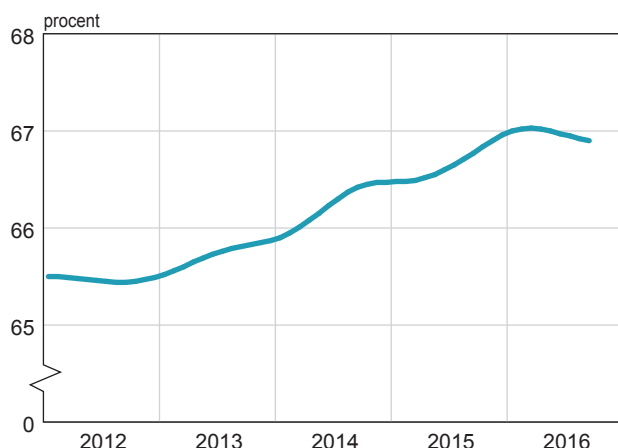
Ökad sysselsättning bland både kvinnor och män

I september 2016 uppgick antalet sysselsatta i åldern 15–74 år till 4 916 000, icke säsongrensat, vilket var en ökning med 84 000. Antalet sysselsatta kvinnor ökade med 35 000 till 2 348 000 och antalet sysselsatta män ökade med 50 000 till 2 568 000. Sysselsättningsgraden var 67,0 procent i åldern 15–74 år. Bland kvinnorna var sysselsättningsgraden 65,0 procent och bland männen var den 69,0 procent.

Antalet sysselsatta visar enligt säsongrensade och utjämnade data på en ökning jämfört med närliggande månader medan sysselsättningsgraden visar på en minskning. Antalet sysselsatta uppgick till 4 908 000, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 66,9 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Ökning av antalet fast anställda

Antalet anställda i september 2016 uppgick till 4 409 000 enligt icke säsongrensade data, vilket motsvarar en ökning med 89 000. Antalet fast anställda ökade med 107 000 till 3 698 000. Fast anställda kvinnor ökade med 47 000 till 1 813 000 medan männen ökade med 60 000 till 1 885 000. Antalet tidsbegränsat anställda uppgick till 712 000 personer.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökning av antalet fast anställda samt en minskning av antalet tidsbegränsat anställda, jämfört med närliggande månader.

Arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i september 2016 till i genomsnitt 168,7 miljoner per vecka enligt icke

säsongrensade data. Efter att hänsyn tagits till skillnader i semesteruttag och ledighet var det en ökning med 2,3 procent jämfört med september 2015.

Enligt säsongrensade och utjämnade data uppgick antalet arbetade timmar till 150,2 miljoner per vecka i september 2016 och antalet arbetade timmar visar därmed små förändringar jämfört med närliggande månader.

Arbetsmarknad						
	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
jan	4 717	4 791	12 210	14 610	430	388
feb	4 730	4 806	15 720	15 800	433	396
mar	4 767	4 833	15 940	14 940	414	406
apr	4 762	4 873	14 530	16 670	432	381
maj	4 829	4 892	15 150	16 210	420	400
jun	4 903	5 018	15 700	15 240	456	414
jul	5 003	5 059	9 900	9 530	350	341
aug	4 962	4 961	12 240	13 070	337	350
sep	4 832	4 916	16 490	16 870	374	317
okt	4 853		16 130		349	
nov	4 873		16 710		325	
dec	4 821		12 830		345	

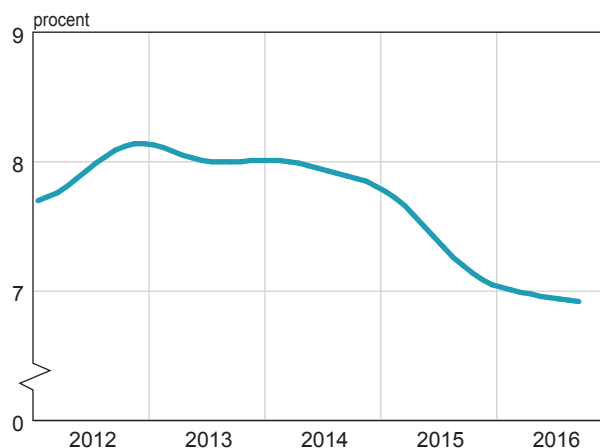
Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Ungdomsarbetslösheten minskade

I september 2016 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 317 000, icke säsongrensat, vilket motsvarar en minskning med 31 000 jämfört med samma månad föregående år. Arbetslöshetstalet minskade med 0,6 procentenheter och uppgick till 6,1 procent. Antalet arbetslösa kvinnor minskade med 25 000 och uppgick till 138 000. Arbetslöshetstalet för kvinnor minskade med 1,0 procentenheter till 5,6 procent. Antalet arbetslösa män uppgick till 178 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,5 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år minskade antalet arbetslösa med 27 000 till 86 000. Andelen arbetslösa ungdomar uppgick till 15,0 procent av arbetskraften, en minskning med 3,5 procentenheter.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

För personer i åldern 15–74 år visar säsongrensade och utjämnade data på en svag minskning av antalet och

andelen arbetslösa. Antalet arbetslösa uppgick till 365 000, vilket motsvarar en arbetslöshet på 6,9 procent. Bland kvinnor var arbetslösheten 6,6 procent och bland män 7,2 procent. Antalet arbetslösa ungdomar var 117 000 vilket motsvarar en arbetslöshet på 18,7 procent.

Minskning av antalet inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i september 2016 till 358 000. Jämfört med samma månad föregående år är det en minskning med 11 000 personer. Bland de inskrivna arbetslösa var 191 000 öppet arbetslösa och 167 000 deltog i program med aktivitetsstöd.

Ungdomsarbetslösheten är nu nere på den lägsta nivån sedan 2008. På ett år har den minskat från 13,4 till 11,7 procent. I slutet på september var 61 000 unga (18–24 år) inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen. Samtidigt har antalet arbetslösa som är födda utanför Europa ökat med 16 000 på ett år, till 155 000. En förklaring är att fler nyanlända har fått sina uppehållstillstånd och nu deltar i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag. I september var det 52 000 inskrivna arbetslösa i etableringsuppdraget, jämfört med 42 000 för ett år sedan.

Antalet nya lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar var 104 000, vilket kan jämföras med 91 000 motsvarande månad föregående år. Det var 40 000 som fick arbete i september 2016, vilket är drygt 2 000 personer färre jämfört med i fjol. Antalet varslade uppgick till 4 100, detta kan jämföras med 3 600 samma månad föregående år.

Arbetskraftskostnader & löner

Senaste uppgift: augusti 2016

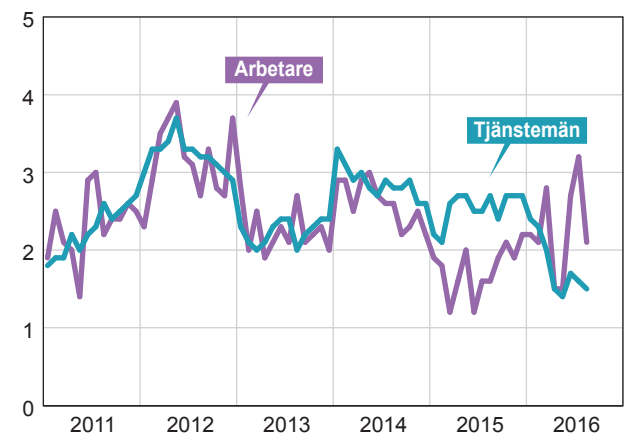
Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under augusti 2016 160,30 kronor exklusive övertidstillägg och 162,30 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,1 respektive 2,2 procent, jämfört med augusti 2015. Under augusti 2016 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 37 670 kronor exklusive rörliga tillägg och 38 370 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 1,6 respektive 1,5 procent jämfört med augusti 2015.

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för augusti 2016 beräknats till 285,92 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 121,0 en förändring med 1,4 procent jämfört med augusti 2015. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för augusti 2016 beräknats till 267,50 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 58 522 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 119,9 en ökning med 2,7 procent jämfört med augusti 2015. Motsvarande index för tjänstemän blir 123,3 en ökning med 2,5 procent jämfört med augusti 2015.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

FINANSMARKNAD

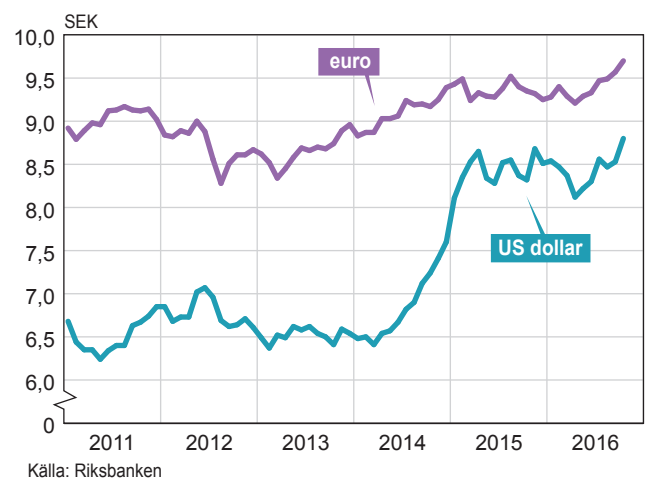
Reporäntan oförändrad

Den 27 oktober meddelade Riksbanken att de lämnar reporäntan oförändrad på –0,50 procent. Direktionen uppgav att sannolikheten för att räntan sänks ytterligare har ökat, samtidigt som räntebanan justerades ner jämfört med prognosen i september. En höjning av reporäntan väntas nu inte bli aktuell förrän i början av 2018. Köpen av statsobligationer fortsätter under 2016 så som beslutades i april och kommer i slutet av året att uppgå till 245 miljarder kronor. Direktionen uppgav att de är redo att förlänga köpen av statsobligationer vid nästa penningpolitiska möte i december. Bakgrunden till de nya beskederna från Riksbanken är att inflationsuppgången har dämpats och osäkerheten kring hur snabbt 2-procentsmålet kan nås har ökat.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.

Månadsgenomsnitt

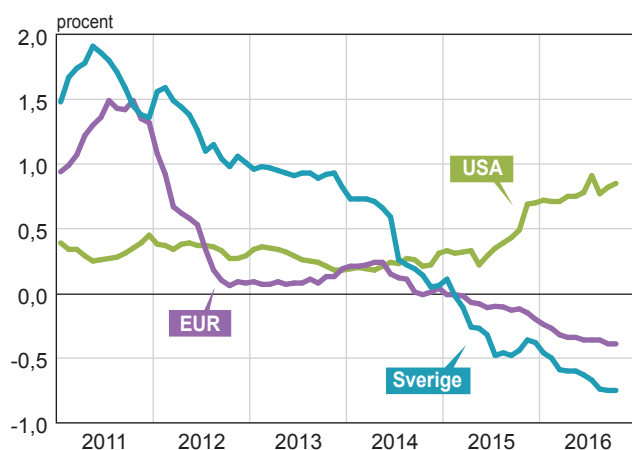
Källa: Riksbanken

Kronan försvagades både mot dollarn och euron under oktober. En dollar respektive en euro kostade i genomsnitt under månaden 8,8 respektive 9,7 kronor. Pundet har sedan

brexitomröstningen tappat närmare 10 procent mot kronan och låg under elvakronorsnivån i slutet av månaden.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

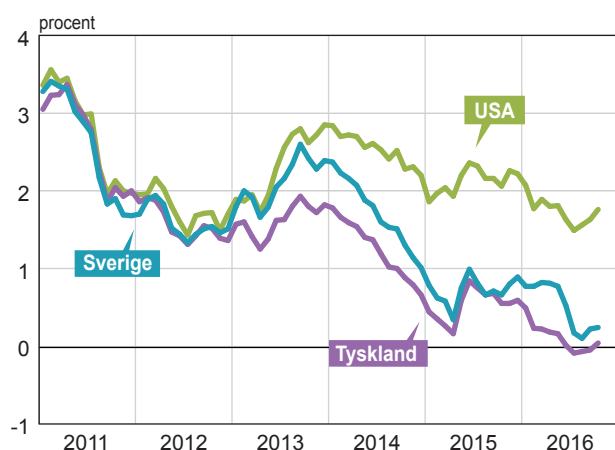

Källa: Riksbanken

Både korta och långa svenska räntor var under oktober i det närmaste oförändrade och låg i månadsgenomsnitt på -0,75 respektive 0,24 procent.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer

Källa: Riksbanken

Finansinspektionen ges större befogenheter

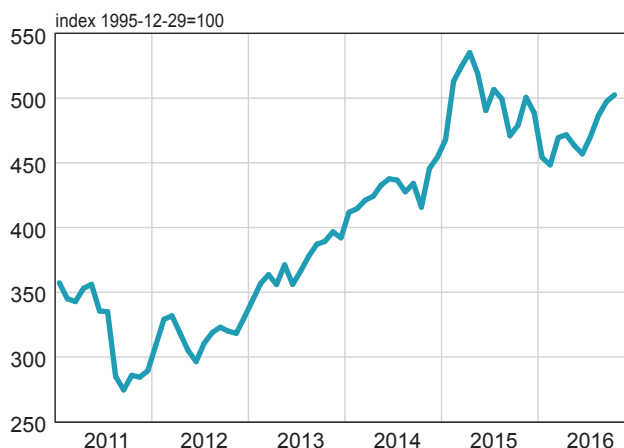
Regeringen, de borgerliga partierna och Västernpartiet meddelade i slutet av oktober att de kommit överens om att tilldela Finansinspektionen större mandat för att vidta åtgärder mot finansiella obalanser på kreditmarknaden. Syftet med de utökade befogenheterna är att motverka makroekonomiska och finansiella stabilitetsrisker och ska förkorta processen för att genomföra eventuella nya krav på kreditmarknaden. De förslag på åtgärder som Finansinspektionen tar fram måste godkännas av regeringen.

Nedåt på Stockholmsbörsen

Stockholmsbörsen backade något under oktober och Affärsvärldens generalindex var ned med 1,1 procent under månaden. Ute i Europa var det desto gladare tongångar: Frankfurtbörsens DAX-index och Londonbörsens FTSE-index steg med 1,5 respektive 0,5 procent.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

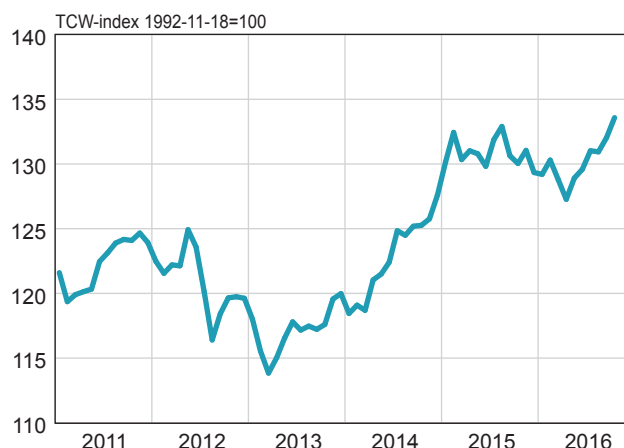

Källa: Affärsvärlden

De amerikanska börserna Dow Jones och Nasdaq sjönk med 0,9 respektive 2,3 procent. I Kina steg Shanghaibörsen med 3,2 procent medan Hongkongbörsens Hang seng-index sjönk med 1,6 procent. Tokyobörsens Nikkei steg med 5,9 procent under månaden.

Valutakursindex för kronan

Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

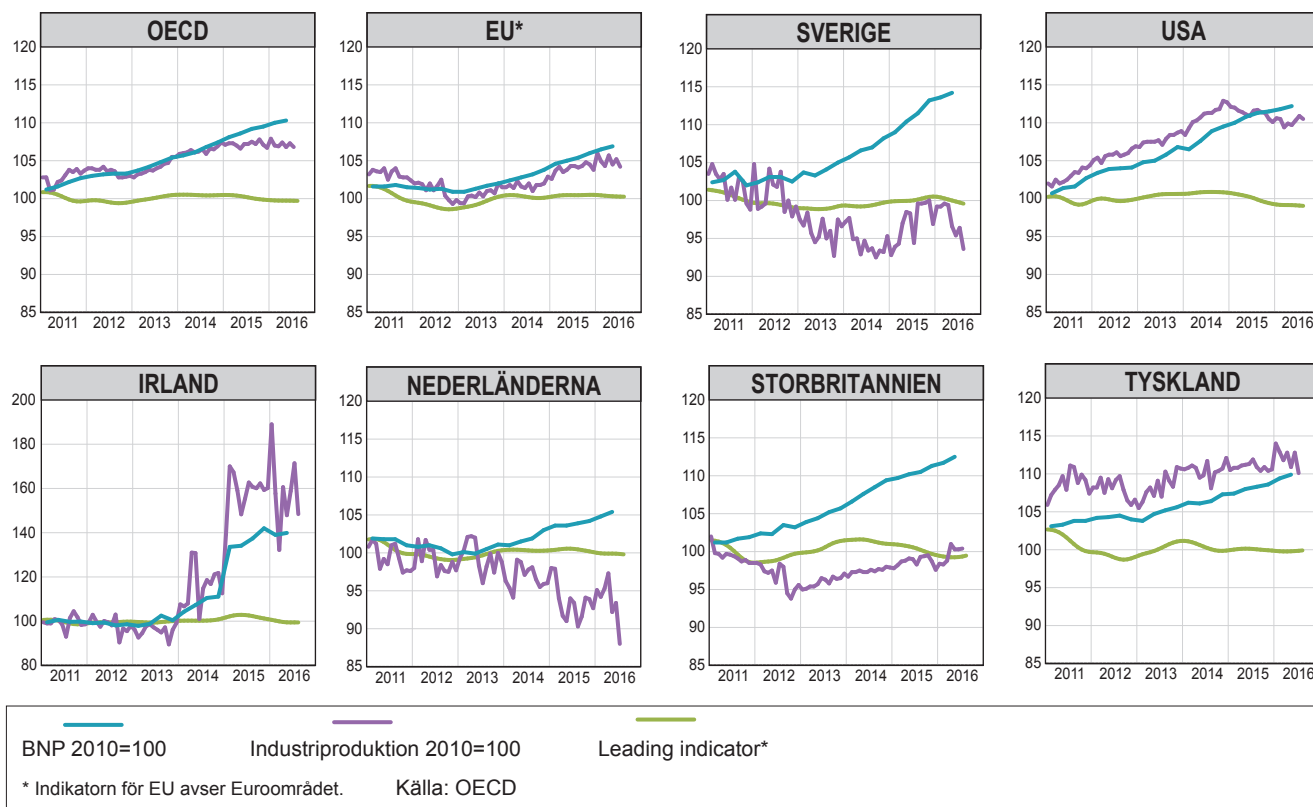
Elin Henriksson och Andreas Hörnvist, finansmarknadsstatistik

Ekonomisk statistik – november

	Datum	Avser period
Inregistrering av fordon	02	okt
Industrins orderingång	03	sep
Industriproduktionsindex	03	sep
Tjänsteproduktionsindex	03	sep
Indikator över hushållens konsumtionsutgifter	08	sep
Produktionsindex över näringslivet	08	sep
Småhusbarometern	10	okt
Konsumentprisindex	15	okt
Industrins kapacitetsutnyttjande	15	kv 3 –16
Industrins lager	15	kv 3 –16
Arbetskraftsundersökningen	17	okt
Näringslivets investeringar	24	kv 3 –16
Producentprisindex	24	okt
Detaljhandelns försäljning	28	okt
Export, import och handelsnetto	28	okt
Nationalräkenskaperna	29	kv 3 –16
Arbetskostnadsindex, privat sektor	30	sep

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Efter ett par år med svag tillväxt i Nederländerna vände utvecklingen uppåt under 2013. Andra kvartalet 2015 bromsade återhämtningen in men under efterföljande kvartal har BNP fortsatt att växa i stadig takt. Andra kvartalet 2016 ökade BNP med 0,6 procent, säsongrensats och jämfört med kvartalet innan. Det var samma ökningstakt som första kvartalet. Den nederländska industriproduktionen har uppvisat en svag utveckling under senare år med både upp- och nedgångar. Från mitten av 2013 och fram till augusti 2015 var trenden negativ innan produktionen lyfte. Industriproduktionen föll dock tillbaka i maj i år och har under de senaste månaderna minskat i snabb takt. I juli minskade produktionen med nästan 6 procent, säsongrensats och jämfört med juni.

Under två av fyra kvartal 2012 krympte den brittiska ekonomin. Sedan dess har tillväxten varit stabil och första kvartalet 2014 växlade ökningstakten upp innan den dämpades något ett år senare. Andra kvartalet 2016 växte BNP med 0,7 procent, säsongrensats och jämfört med första kvartalet. Det var en något högre ökningstakt än första kvartalet då BNP ökade med 0,4 procent. Den brittiska industriproduktionen har också uppvisat en relativt god utveckling. Sedan oktober 2012 har produktionen ökat i maklig takt och produktionen har de senaste månaderna närmast sig 2010 års nivå.

Med undantag för andra kvartalet 2014 då tillväxten var negativ har den tyska ekonomin växt i en stabil takt de senaste tre åren. Andra kvartalet i år ökade BNP med 0,5 procent, säsongrensats och jämfört med kvartalet innan. Första kvartalet växte BNP med 0,7 procent. Även den tyska industriproduktionen har utvecklats relativt stabilt de senaste åren men försvagats de senaste månaderna. I januari i år steg produktionen i en snabb takt men sedan dess har trenden varit nedåtgående. I juli minskade produktionen med 2,4 procent, säsongrensats och jämfört med månaden innan. Jämfört med juli i fjol var produktionen 1,6 procent lägre. Den ledande indikatorn har stärkts de senaste fyra månaderna men noteringen i augusti låg fortsatt under den långsiktiga trenden.

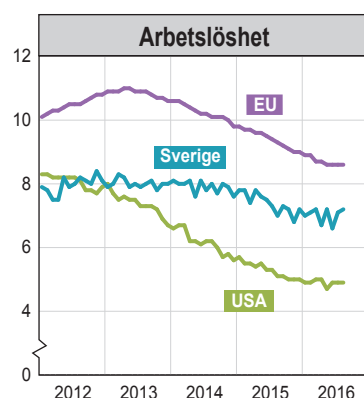
Irlands BNP växte synnerligen kraftigt under 2015. Tillväxten drevs huvudsakligen av ökade investeringar i forskning och utveckling där landets BNP ökade kraftigt då flera multinationella företag flyttade sina immateriella tillgångar till Irland. Under 2016 har tillväxten varit betydligt mer dämpad och första kvartalet krympte den irländska ekonomin. Nedgången blev dock kortvarig och andra kvartalet ökade BNP med 0,6 procent, säsongrensats och jämfört med första kvartalet. Även den irländska industriproduktionen föll tillbaka kraftigt första kvartalet i år innan produktionen vände uppåt. I augusti stannade dock utvecklingen av igen och produktionen minskade kraftigt.

INTERNATIONELL UTBLICK

Arbetslöshet

Den genomsnittliga arbetslösheten för EU började falla tillbaka från mitten av 2013 och har sedan dess minskat med över 2 procentenheter. Nedgången har dock stannat upp de senaste månaderna och arbetslösheten har från maj till augusti legat still på 8,6 procent, säsongrensat. I Italien har arbetslösheten också legat relativt fast de senaste månaderna medan arbetslösheten i Spanien fortsatt att minska från en hög nivå. I Frankrike är situationen den motsatta och arbetslösheten ökade under juni, juli och augusti. Gemensamt för dessa länder är att arbetslösheten ligger över snittet för EU och har gjort det under en längre tid.

Även Finland redovisar en arbetslöshet som ligger över snittet för EU men arbetslösheten har börjat falla tillbaka. Från november 2015 till augusti i år har arbetslösheten minskat med 0,6 procentenheter till 8,8 procent. I Sverige

uppgick arbetslösheten till 7,2 procent i augusti, vilket var 0,1 procentenheter högre än i juli och andra månaden i följd med stigande arbetslöshet. I Norge har arbetslösheten stigit det senaste året och låg i juli på 5 procent.

Arbetslöshet

	Avser månad	Procent av arbets- kraften	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU	aug	8,6	0,0	-0,7
Danmark	aug	6,2	-0,1	0,0
Finland	aug	8,8	-0,1	-0,6
Italien	aug	11,4	0,0	-0,1
Spanien	aug	19,5	-0,1	-2,1
Storbritannien	jun	4,8	-0,1	-0,7
Sverige	aug	7,2	0,1	0,2
Tyskland	aug	4,2	0,0	-0,3
Norge	jul	5,0	0,2	0,7
USA	aug	4,9	0,0	-0,2
Japan	aug	3,1	0,1	-0,3
OECD	aug	6,3	0,0	-0,4

Källa: OECD

EU-barometern

För andra månaden i följd steg EU-kommissionens konjunkturbarometer i oktober. Barometerindikatorn steg med 1,4 enheter inom både euroområdet och EU till 106,3 respektive 106,9. Inom både euroområdet och EU förbättrades stämningssläget inom industrin och tjänstesektorn, medan detaljhandeln och hushållens konsumentförtroende låg kvar på i stort sett oförändrade nivåer. Stämningssläget inom byggsektorn stärktes inom euroområdet men låg kvar på en oförändrad nivå sett till hela EU. Indikatorerna steg i kraftigt i Spanien, Tyskland och Italien. Sveriges indikator steg i oktober med 2,1 enheter till 107,3. Stämningssläget förbättrades inom industrin, tjänstesektorn och detaljhandeln, medan byggsektorn och konsumentförtroendet låg kvar på oförändrade nivåer.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,4	0,0	0,7	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3
Förändr. 4 kv.	%	0,3	0,4	2,1	3,4	1,8	1,3	1,8	1,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	2,3	1,2	0,1	-2,9	-2,4	-0,4	-1,0	-0,5
Förändr. 12 mån.	%	6,5	5,3	2,1	-6,0	-1,6	-1,1	-0,1	-0,4
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,0	0,2	0,3	0,2	0,0	0,0	0,2	0,1
Förändr. 12 mån.	%	-0,3	0,6	0,6	0,8	0,6	0,3	0,4	0,9
Arbetslöshet ⁵⁾	%	6,2	8,8	4,8	7,2	4,2	4,9	8,6	6,3
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,1	-0,1	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,0	-0,6	-0,7	0,2	-0,3	-0,2	-0,7	-0,4
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,19	-0,30	0,38	-0,50	-0,30	0,85	-0,30	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,02	0,00	-0,03	0,06	0,00	0,04	0,00	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,18	-0,26	-0,21	-0,21	-0,26	0,52	-0,26	..
Lång ränta ⁷⁾	%	0,01	0,08	0,67	0,22	-0,09	1,63	0,64	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,03	0,02	0,08	0,12	0,04	0,07	0,05	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,92	-0,82	-1,18	-0,49	-0,74	-0,54	-0,74	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Andra kvartalet 3) Sverige och USA augusti, övriga juli 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HICP) för EU-länderna. Storbritannien, USA och OECD augusti, övriga september 5) Storbritannien juni, övriga augusti 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. September 7) September

Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

IMF spår ökad tillväxt nästa år

I början av oktober kom en uppdaterad prognos för världsekonomin från internationella valutafonden (IMF). IMF räknar med en global BNP-tillväxt på 3,1 procent i år och 3,4 procent nästa år. Det var en liten sänkning jämfört med aprilprognosen men på det stora hela var justeringarna marginella.

Förändringarna jämfört med april var framförallt en nedrevidering av USA:s tillväxt. Den amerikanska ekonomin hackade lite första halvåret och IMF bedömer att BNP-tillväxten stannar på 1,6 procent på helårsbasis 2016. Det blir i så fall en hel procentenhet lägre än tillväxten i fjol. Däremot väntas en något starkare tillväxt i USA nästa år.

I euroländerna ser tillväxten ut att dämpas något i år och ytterligare lite grann nästa år. Spanien utmärker sig på den positiva sidan med en BNP-ökning på drygt 3 procent i år men nästa år väntas tillväxten bli mer måttlig.

Tillväxtländerna driver världsekonomin

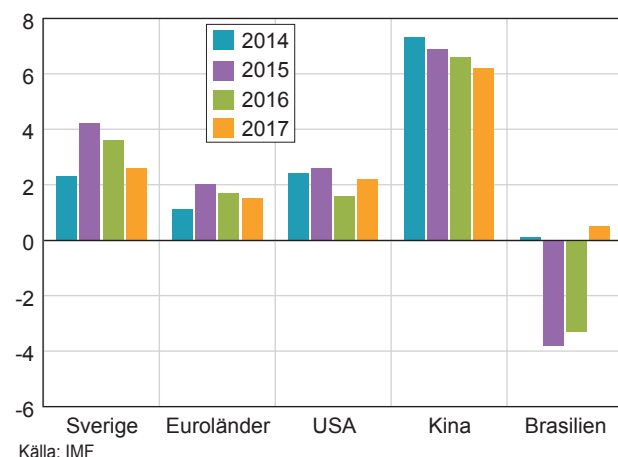
Tillväxt- och utvecklingsländerna beräknas 2016 stå för ungefär tre fjärdedelar av tillväxten i världsekonomin och för första gången på fem år väntas högre tillväxt än året innan.

Den successiva omstruktureringen av Kinas ekonomi fortsätter vilket dämpar tillväxten något även under de kommande åren. I Indien, som är världens näst folkrikaste land, fortsätter dock tillväxten att vara jämn och hög.

Utsikterna för Ryssland och Brasilien har samtidigt förbättrats på senare tid och efter två år med negativ tillväxt väntas en viss BNP-ökning under nästa år. För de afrikanska länderna söder om Sahara har läget däremot försvagats där sjunkande råvarupriser är en av orsakerna.

BNP

Procentuell volymförändring, prognos för 2016 och 2017

Ökade osäkerheter

IMF konstaterar att osäkerheten har ökat kring världsekonomin utveckling de kommande åren. Osäkerheten kopplad till "Brexit" kommer att bestå under lång tid och det är oklart vilken effekt det kommer att få på ekonomin.

Storbritanniens tillväxtutsikter för nästa år är också kraftigt nedreviderade i prognosen.

En annan betydande risk för världsekonomin utveckling är de ökade tendenserna av protektionism vilket har lett till en dämpning av världshandeln. Den brittiska folkomröstningen blev ett tydligt exempel på att folks oro över utländsk konkurrens har ökat. Det amerikanska presidentvalet har också handlat en hel del om att sätta upp handelshinder för att skydda inhemska intressen. En ökad protektionism drabbar världsekonomin både på kort och på lång sikt enligt IMF.

Måttligare tillväxt i Sverige

Prognosen för Sverige indikerar en långsammare BNP-tillväxt framöver. Förra året växte den svenska ekonomin med drygt 4 procent men IMF bedömer att tillväxten blir 3,6 procent i år och 2,6 procent nästa år. Jämfört med aprilprognosen är det en nedjustering med 0,1 respektive 0,2 procentenheter.

IMF spår däremot att den svenska arbetsmarknaden ska fortsätta att stärkas. Arbetslösheten sjunker från 7,4 procent förra året till 6,9 procent i år och nästa år förväntas den komma ner till 6,7 procent av arbetskraften.

BNP enligt World Economic Outlook

	Volymförändring i % från föregående år			Diff. från progn apr 2016	
	Prognos okt 2016	2015	2016	2017	2016
Hela världen	3,2	3,1	3,4	-0,1	-0,1
Utvecklade länder	2,1	1,6	1,8	-0,3	-0,2
USA	2,6	1,6	2,2	-0,8	-0,3
Euroområdet	2,0	1,7	1,5	0,2	-0,1
Tyskland	1,5	1,7	1,4	0,2	-0,2
Frankrike	1,3	1,3	1,3	0,2	0,0
Italien	0,8	0,8	0,9	-0,2	-0,2
Spanien	3,2	3,1	2,2	0,5	-0,1
Japan	0,5	0,5	0,6	0,0	0,7
Storbritannien	2,2	1,8	1,1	-0,1	-1,1
Kanada	1,1	1,2	1,9	-0,3	0,0
Övriga utveckl. länder	2,0	2,0	2,3	-0,1	-0,1
Tillväxt- och utvecklingsländer	4,0	4,2	4,6	0,1	0,0
Ryssland	-3,7	-0,8	1,1	1,0	0,3
Asien	6,6	6,5	6,3	0,1	0,0
Kina	6,9	6,6	6,2	0,1	0,0
Indien	7,6	7,6	7,6	0,1	0,1
Syd- o Mellanamerika	0,0	-0,6	1,6	-0,1	0,1
Brasilien	-3,8	-3,3	0,5	0,5	0,5
Mexiko	2,5	2,1	2,3	-0,3	-0,3
Mellanöstern, Nordafrika	2,1	3,2	3,2	0,3	-0,1
Saudiarabien	3,5	1,2	2,0	0,0	0,1
Övriga Afrika	3,4	1,4	2,9	-1,6	-1,1
Nigeria	2,7	-1,7	0,6	-4,0	-2,9
Sydafrika	1,3	0,1	0,8	-0,5	-0,4

Källa: IMF

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	2 kv	114,2 ¹⁾	0,5 ¹⁾	3,4
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	2 kv	128,7 ¹⁾	1,8 ¹⁾	9,0
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	2 kv	111,9 ¹⁾	0,0 ¹⁾	2,5
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	aug	120,4 ¹⁾	-1,4 ¹⁾	2,8
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		2 kv	17,7		42
			1-2 kv	34,0		44
Industri						
Produktion	volym	2010=100	aug	83,1	-4 ¹⁾	-5
			jan-aug	93,6		2
Omsättning	volym	2010=100	aug	85,5	-7 ¹⁾	-6
			jan-aug	95,8		2
Orderingång	volym	2010=100	aug	105,6	-10 ¹⁾	-6
			jan-aug	95,5		1
Kapacitetsutnyttjande	%		2 kv	88,8 ¹⁾	-0,2, ¹⁾²⁾	0,4 ²⁾
Investeringar	mdr kr		2 kv	57,9		11
			1-2 kv	112,2		9
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		sep	107,7	0 ¹⁾	2
			jan-sep	867,5		-1
Varuimport	mdr kr		sep	104,5	0 ¹⁾	1
			jan-sep	870,4		1
Handelsnetto	mdr kr		sep	3,2		
			jan-sep	-2,9		
Bytesbalans	mdr kr		2 kv	36,0		
			1-2 kv	93,1		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2010=100	sep	117,3 ¹⁾	-0,6 ¹⁾	0,6
			jan-sep			2,9
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	aug	113,9 ¹⁾	0,0 ¹⁾	2,6
			jan-aug			2,8
Personbilsregistreringar, nya	st		sep	33 570		8
			jan-sep	284 569		8
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	okt	105,1 ⁴⁾	100,7 ⁴⁾	98,1 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	sep	316,9	0,2	0,9
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	sep	206,9	0,2	1,2
Producentprisindex		2005=100	sep	112,9	-0,1	-0,1
Exportprisindex		2005=100	sep	108,3	-0,2	-1,1
Importprisindex		2005=100	sep	106,3	-0,6	-2,0
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	sep	112,1	-0,3	-0,5
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	sep	118,0	0,0	0,9
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		sep	4 916		1,7
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		sep	317		-8,9
därav heltidsstuderande	1 000-tal		sep	95		5,0
Arbetade timmar	10 000-tal		sep	16 870		2,3
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		sep	104		15,0
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	aug	121,0		1,4
Timlön, industriarbetare	kr		aug	172,6		0,9
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		sep	3 478		7,5
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		sep	2 082		7,3
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		okt	0,24	0,02 ²⁾	-0,42 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		okt	-0,75	0,00 ²⁾	-0,31 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		sep	-73,4		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		31 okt	135,8	2,1	3,5

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Ylva Hedén Westerdahl
Redaktör: Johannes Holmberg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2016-A06T11610_pdf (pdf)